

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis ar peelikumcem maffa:

Ar peefubtiščanu eefšchemē:	Rigā fanemot:	Ar peefubtiščanu ahršchemē:
Par gadu 3 rbl. — lap.	Par gadu 2 rbl. — lap.	Par gadu 3 rbl. 60 lap.
1/2 gadu 1 rbl. 60 lap.	1/2 gadu 1 rbl. — lap.	1/2 gadu 2 rbl. — lap.
1/4 gadu 1 rbl. — lap.	1/4 gadu — 60 lap.	1/4 gadu 1 rbl. — lap.

Politifks un literarifks laikraksts.

44. gada gabjums.

Redakcija un ešpedicija atrodas Rigā,
 Černa Plates tipo-litografijā, durtu leetuwē un foto-fimigrafijā pēe Petera basn
 Stubinajumi maffa:
 10 lap. par weenas flejas smalku rakstu rindinu, preelšpufē 30 lap.
 Apstallejumi uš Mahjas Weefi un stubinajumi sūbtami uš šahabu adreft:
 Bz. экзедимис редакцїи Мажс Веѣфис, г. Рига. (Mah.) Weefa ešped. Rigā.)

Mahjas Weefis līnahk weenreil nedelā, treščdeenās. — Ar katru numuru līnahk literarifks peelikums un katru mehnefl temkopības peelikums.

№ 10.

Rigā, 10. martā

1899.

Zeem. abonentu eeweheribai!

Lai nebuhtu japahrtrauz kahtriģa „Mahjas Weefa“ un „Mahjas Weefa Mehneschrahta“ peefubtiščana, zeem. abonenti, kuri wehl nebuhtu abonentu naudu samafajuschi, teel it laipni luhgti, drihjumā samafkat, **jo wifem teem, kuri nebuhtu maffajuschi, netifks wairs peefubtitis „Mahjas Weefa“ II. numurs un „Mahjas Weefa Mehneschrahta“ 3. burtniza.**

Tahlati apstallejumi „Mahjas Weefim“ un „Mehneschrahtam“ preelšf, teelofā gada top wehl aifweem peenemti.

Pēe wifam naudas wehstulem, adrešču mainam u. t. t. peefihmejamš fchā gada abonentu numurs, wal peelefama adreft.

Adrešču maina: „Mahjas Weefim“ — 10 lap., „Mahjas Weefa Mehneschrahtam“ — 10 lap. (topā 20 lap.).

Apstallejumi un naudas wehstules adreftesamas: Bz. rop. Pary, 25 экзедимис ред. „Мажс Веѣфис“.

„Mahjas Weefa“ un „Mehneschrahta“ ešpedicija.

Saruro: Seltis un fudrabs. (Turpinajums). — Par lareem, wīnu wehsturi un wīnu nowehščanu. — No eefšchemē: a) Balbības leetas. — b) Baltijas notikumi. — c) No jītam kreenwijas pufem. — No Rigas. — d) Grabmatu gabds. — Ruģnečiba. — No ahršemem. — Teeflektu nodala. — Uhtupes (torgij). — Turgus fīnas. — Telegramas. — Daščabi raksti: Kapehž mums ir jamirf? — Siltumi.

Literarifstā Peelikumā: Uš diwām swaigšnem. (Turpinajums). — Siltumi. — Wīnš jaur dšhwī zeebams gabja.

Seltis un fudrabs.

Saweenotās Walšis leelata data fudraba dolaru palika no pašča fahsuma walšis renteja. Metaupija nelahdu puhlinu, lai fcho fudrabu eedfihu eefšchējas aggrofības kanalōš; uš wehlesčanōš wīnu par wehli peefubtiģa pa dšelfsjeeteem ir republikas zentralweetam (widus-) uš tah-fatajam nomalem. Bet wifš bja wehli, tā apahda Bam-bergers, pašifnamais liberalais tautas weetneefs sawā grab-matā: „Sudraba laučhu falamee wahēdi“ (Stichworte der Silberlaute). No 400 milj. dolaru 1893. gada fah-sumā walšis renteja guleja beš tustefčanās 355 milj. do-laru. Teefa, lai ištiku laukā ir tahda stahwofka, tita fchis gulofchās naudas weetā ištaitas fudraba depofita fwihtes,

Dalchadi raksti.

Kapehž mums ir jamirf?

No Dr. B. Borge Jon Mantefela.

Šcho jautajeenu: „Kapehž mums ir jamirf?“ pahifst gan katris, tas atkahrtojas daudš reifschu dšihwē un fewifchē uš dšihwes wafaru tas mums ušmahžas. Ja liktenis lahdu no muhfu mihfajeem ir aifšaujis, tad mehš imifufchi jautajam: „Kapehž?“ beš ta mehš dabutu atbilde. Dšihwes fīprumā atrafdamees mehš fawas jautajofchās firdis ap-meerinam ar aifinu, ta nahwe ir dabifsa wajadsiba, jo mehš wīnu wifur manam, organifstā pašaulē wifur wīnai fasto-pam. Un pēe fchās dabas wajadsības mehš ešam beidšot peeradufchi.

Bet waj mehš teefcham pēe fchās dabas wajadsības resp. likuma ešam peeradufchi? Prinjipā gan! Neifglīhtotais dabas zilwēks mirf ar tahdu pašču weenaldfibu, ar lahdu tas ehđ un dfer. Bet futuras zilwēks domā līhōš ar profesoru Karli Erdmani: „Nahwe ir un paleel brees-miģs baidelšis, laut tas ahrfahritiģs, un wīna palifš arweem tā nedibinata baidu un tahfahweidības trauzejata.“ Un teefcham zilwēks wehl līhōš fchim naw aifinis, uš tahda pamata ir nahwe ištī dibinata. Wežais Baers faka: ta nahwe ešot eefšchēģa wajadsiba waj likums, weenigi zaur wīnu ešot domojama tahfahfahfīstība, jaunradība, fuģas uštufefchana un papildinafchana resp. ušlabofchana, tad weens indiwidis (buhne) otram atstahj weetu. Bet ištī flaidras pamatības, kapehž mums ir jamirf, mehš nefa-redsam. Kapehž newaretu walbit muhšchēģa jaunība, kuru reetuma un auštruma pašafās ušflata tā ideala, tā zentības zeenigi mehrti? Kapehž wīna newaretu buht par atfwaru muhšchēģai tahfahfahfīstībai un indiwidu dšīnai uš pīlnību? Waj nebuhtu domajams, ta indiwidis newaretu to pašču attīhstības gaitu eet, kurai wīfa zilweze, nēstaitamām dšim-tam, weena otram fefojot un breeslot, padota? Ja, waj tas neifleelas pretigi un nedabifstī, ta nahwe gluhn uš teem, kurdš zaur peedfihwojumeem dšihwē gudriba negatawojufes, eefstati nēstaidrojufchēes, tā ta zilwēks sawu dšihwes ušde-wumu aphtwer, faprot un nojauđ, ta tas laifš ir par ihfu, kufsch wīnam dots dšihwē, lai tiftu pēe tās domu un uf-flatu flaidribas, pēhž kuras wīnšch til karfī ilgojees?

Reedebat, ta es aifufstīnu fcho jautajumu, kuru ir gadu tuhstofchē uštahdijufchi un naw uš to peenahžigi at-bildejufchi, ja ari es nahwes wajadsības newaru ištīdrot. Es waretu teift, ta leetas, kurai ir fawš eefahłums, ir latrā fīnā galš, jo muhšchēģa tīfai uš weenu puš mehš

bet tas newareja buht deriģs preelšč Amerikas naudas aggrofības fīngruma.

Meertiga, tā fahit pašhwa eedfihwojū pretofčanās war galu galā pēe katras politifstas waj faimnečifstas krišes fīuht par atkahrto protestu; katris tahdā reifš zentifees dabut, laut ari ar fīnameem faudejumeem, pīlnwehritiģu, wifur labraht peenemamo feltu un atfwarinatees, lai tas maffatu to maffadams, no fmagā, nelahpbraht leetojamā un zenas fīnā grofīgā fudraba. Noteiftais kufsch, mahšligais līhōš-fwarš starp felta un fudraba naudu tad ištufes tā pelni; fudraba nauda tad fahfš, tāpat tā bešwehritiģi tīkufe papira nauda, fchuhpotees zenas fīnā uš augfchu un uš leju starp sawu nominalo zenu, kura uš wīnas ušrafstīta (uš tahlera — 3 maršas) un pēhž kuras wīnai wajaga žirulet (težet aggrofībā), un starp sawu ištō metala wehritību, pateeso fudraba turgus zenu (uš tahlera — 1 1/2 maršas). Semaf par fcho zenu wīna newar notrifst, jo tad buhtu eenefīgi wīnu eekaufet un pahrdot uš turgus, wīmas til ilgi, kamehr fudraba zena stahwēš uš togabejā pašahpeena.

Bet peenemšim, ta uš eefšchēģam breesfam war luhfo-tees ar fīnamu nīzinafchānu. Leelaku eeweherību pelna un fchīni gadījuma daudš fwarīgata sawu fetu pēhž ta preelšč-rozība, kura teel dota feltam no bankam un ziteem wīdus-tajeem pēe starpautifstem maffajumeem. Wifam fchīm eestahdem jaeefkata seltis par weenigo naudas metalu. Tā tā tīfai seltis war noderet preelšč maffajumeem uš ahr-semem. No kahrtiģeem maffajumeem felta, ištārā laifš, atkaram pa leelafai dakat katris walšis fīngrs un drofchš stahwofkis pašaulēs tīrģa aggrofībā.

Šcho mums japaluhojās druftu dšīfai naudas aggro-fības melanifmā.

Zeem. laštajam, laifam, ne reifš ween buhš gadijees lašt waj dšīdret: Wahju welfetu kufsch uš Londonu, Parifš, Ņujorfu dibinajās weenigi uš feltu. Teefcham, ja peem. starp Parifš un Berliņi pahfahw preelšč fawstarejeem ap-rehhtimeem negrofamš wīdēš kufsch (100 franki līhōšigi 81 maršai), tad pēe ta aifweem jafaprot, ta 100 franki ir 100 felta franki un 81 marša ir 81 felta marša. Šchis daudjumš felta marfu un franku; bet ari tīfai felta — war tift latrā laifš pahwehritš weens otrā.

Šchis sumas ir līhōšigās weena otrai wehritības fīnā, jo wīnas apfihwe pīlnigi weenu un to pašču daudjumu felta, tīfai ar to starpību, ta uš weenam ir notehlois Bo-naparis waj republikas teiftis, uš otram turpreti Hohen-

zollernu keifars waj Wahju břihwō pīlfehtu wapens. Bet fchī starpība ir weegli ištīhžinajama, jo feltu wifur war břihwī pahrtalt. Katrs felta naudas gabals war kura latrā laifš fluš nometš fawus walšis mundeerus un fweefchā naudas kaltuwē pahrgēhrtēes weetejā tautifstā apgehribā.

Antifemiti un agrareešchi (leelgruntneeku partija) no-stahda fcho břihwō naudas metala pahrtalščanu par ne-dšīdretu felta preelščrozību. Bet pateefībā fchī pahrtal-ščanas břihwība ir nepeezefchami waj: dšīģa starpautifstas mainas melanifmā, jo wīna nofahrtu welfeta kufsch, fcho pamatu starpautifstām aprehhtīnu operacijām.

Ja muhfu augfchēģā peemehra welfetu kufsch Berliņē uš Parifš fahltu tīfift pahrtal fīprus lehzeenus un pazeltoš pahrtal augfš, tad pahrtalščanas břihwība tam tuhlin padaritu galu. Šchīni gadījuma Berliņē nofuhritu 81 martu felta uš Parifš, aifmahfatu tur neleeku nobolli par pahrtalščanu un pēhž ihfa laifš dabutu ir Parifšē naudas kaltuwēs 100 frankus felta, ar kureem tad tiftu ištārītis wajadšigais maffajums. Tahda rīhtofčanās ir faweenota ar daščeem ištewumeem, bet tomehr — ja tīfai teel ištārīta peeteelofchi leelā mehra un ar fpezialu eestah-šču, banku palihdfību — tomehr atmet fīnamu pelnu, tad kufsch ir 81 marša un 75 fenigi.

Tā tad augstaf welfetu kufsch par 100 frankteem newar pazeltees, jo jītadi buhš lehtaf pahrgēhrtš felta maršas Parifšē naudas kaltuwē par felta frankteem, nelā uš welfeta turgus pīrt welfeli uš Parifš. No otrās pufes atkal, semaf par fīnamu mehru neweens Parifšē welfetu ihpafchneeks nepahrdos wīnu uš Berliņi; par sawu welfeli wīnam ir teefiba praft Parifšē 100 frankus felta, kufsch wīnšch war līst nofuhrit uš Wahju un tur latrā laifš pahrtalt par maršam.

Ja wīfa fchī rīhtofčanās neta nemafatu, tad par faween 100 frankteem welfeta ihpafchneeks fanemtu laifni 81 maršu, bet ištewumi, tas ar to ir faweenoti, pamafina fcho sumu apmehram līhōš 80 maršam un 25 fenigeem. Par fcho zenu Parifšē welfeta ihpafchneeks ir wehl peef-špēfš wīnu pahrdot, bet ari ne semaf. Tā ta pehejā gadījumā buhtu ištewigal līst pahrfuhrit ir Parifšē metala nauđu un to pahrtalt Berliņē, — protams, ištewigal atkal newis preelšč privatperfonas, bet preelšč eestahdes, bantas, kas ar to fewifchēli nodarbojas.

Kā ir augfchēģā redsamš, starp wifām walšim ar felta walutu, nēstafotees uš starpību starp wīnu naudas weeni-

newaram eedomatees (t. i. tahdu leetas wifweenu, kas lai-zībā fahlas un tad išeet uš weenu puš muhšchēģā), to mums logifstas domas neafauj. Bet ari fchī pahrdoma apmeerina weenigi muhfu subjektīwo logifto wajadšību, wairaf nelo.

Dabas prahtneeki no fchahdas fpetulatiwās jautafchā-nas, kura beģaligi waram peewehrt weenu jautajumu pēe otra, wed muhš pēe jitas jautafchanas kahrtribas, pēe domu teľas, pa kuru ejot mehš netifai apmeerinam fawas logifstas wajadšības, bet ari felmigi mellejam un atrodam muhfu patešo safaru ar buhšem un preelščmeteem ahrpus mums, wehrodami pēhž ta břihwō, kufsch waretu buht muhfu maifafchānu wītenei par fahłumu.

Nebaidatees, ta es jums zefschu preelščā garu wirteni daščadu nahwes eemeftu. Juhš jau wifš fīnat, ta leelata data kauschu tapehž eet bojā, ta wīnu kermenš top faunām dakterijam par ušturas weetu, ta wīnu deht weena kermena data ištīhstī tuhłums un trumds, un paleeti nobeidjas zaur tahdu nelaimigu gadjeenu. Tās luhf, wifas ir fli-mības, kuras leetu dabifto gaitu trauģē, meščonigi — pēe-pehji waj leham, — bet wīnas ištēnībā nepeeder dšihwes wajadšigam gadjeenam. Ja mehš ari redsam, ta došči zilwēti ir no flimibam břihwī, bet tomehr ari tee „wefelee tā ruffi“ top weži, nihfonas un beidšot mirf. Kapehž ari fchee kermeni, kuri tā ir dšelfes leeti, beidšot top weži un nešpēhziģi, kapehž wežuma muhš nobeidš tahds kermena ap-fstahdejumš, par kuru mehš jaunībā smejamēes? Kapehž mehš galu galā miršam aif nešpēhta un to tas nofihmē?

„Organiftee (dšihwee) kermeni ištīhžina pašchi fewi. Wīfa wīnu attīhstība ir nogatawība uš nahwi,“ faka Baers. Muhfu dšihwe ir pamafam mirščana no pat dšimščanas. Jo tuhlin pēhž dšimščanas pēe mums spēefchās kahrt wifš faunumi un laites, par kuru uštwaretajeem mehš pa muhfu ihfo dšihwes laifu warom tīfai ušlīttees, jo ištēnībā mehš uštwaretaji ne-ešam. Šchōš faunumus un laites latru par fewi stubet, nowehrot wīnu eefpaidu uš zilweku organifmu, tas buhtu muhfu uštewums, lai mehš ištīnātu muhfu dših-wības pamafamnomirščanas eemeftus.

Bet wifš fcho laifu študijas aifnemtu fchoreis par daudš laifā. Mehš sawu uštewumu ištewdam daudš weeglaf galā, ja mehš nowehrojām, lahda kahrtā fchee faunumi muhfu kermeni wīna fahfahwā maitā. Kachdas ir tās pahrmains, kuras muhfu kermeni zekas ištēnifchā dšihwes gaitā zaur darbu un puhlem, preelču, mihleštību un eenaidu?

Muhfu kermena barofchana pamatojas uš trauģinu fīste-mas, kuras uštewums ir aifinis ir firdš nowadit organōš un ir teem atpafat uš firdi.

Šchī trauģinu fīstema attīhstas tāpat tā kofs ir weena zelma, lai fadalitōš nēstaitamōš loģēfōš pa wifū muhfu kermeni, beidšot topot par wifšmalafam lapifartuhbinam,“ fchis tad pamafam pahreet aifnu dšīhstās jeb wenās, kuras atkal fatel leelafōš fardš, pa kureem aifinis pluhst uš firdi.

Muhfu aifinis fawā aplahrteelofchā jela rit zaur firdi. Sirds ir fuhjis ar klapifcheem. Sirdij faraujotees klapifchi atweras un fīnams aifnu daudjumš eepłuhst ir wīnas puš-fločās dšīhstās. Pufstofchās dšīhstas ir atfpariģas, wīnas ištēhščas, lai ušnemtu wifur aifnu wīlmi. Tagad klapifchi sem fīprā spēedeena atkal atfweras (firdij ištēhščotees), lai firdš no otrās pufes ušnemtu klapteenahfufchās aifinis.

Dšīhstū atfparība ir ta, kas aifnu wīnus džen zaur dšīhstam tahlat: aifnu wīlnis, kufsch galwenajā dšīhstā eepłuhst, teel zaur wīnas atfparību tahlat dšīhtis, un tam līhōšigi džen katrs atfpariģs trauģinu gabals aifinis uš preelšču; beš tam peenahf arweem jauna sparība no firdš kahrt. Ja mehš lahdu arteriju pahrgreefcham, tad aifinis ištēhščahzas weenadā takti ar pufleenu, bet wīnas teel ari pufleena peeturas laifā — un kofī fīpri. Tās war tīfai tad notift, ja uš aifnim spēefch atfpariģas trauģina feenas.

Ja pufstofchās dšīhstas jeb arterijas nebuhtu atfpariģas, tad firdij buhtu uštrauta leelīfā darbība. Pēhž weentahf-šcheem melanifstas likumeem firdij buhtu jafstur wīfa zilweta aifnu kopuma fmagums. Bet ištēhščanās, atfpariģas trau-ģinu feenas atnem leelu dafu no firdš darbības. Es luhdfu eewehrot, ta fchis darbs teel weentahfchēf melantifti zaur trauģinu feenu atfparību padarītis, — wehłaf mehš par to runafim.

Sirdš un trauģini stahw wīstuwalā safarā ar nerivu fīstemu, kura muhfu gribas spēhjai naw tīfni padota. Un tomehr nerivu eefpaids uš aifnu trauģinu fīstemu ir tift leelš, ta muhfu juhtu mafatā pahrgroftiba fužel mainas firdš fufstībā, pufsteendš: fauns fahden mums aifinis waigōš, preelš leel muhfu firdij fīprati, spēhjiģaki puflet, ištēhšē feja nobahle, kas noteel zaur kermena trauģinu ištēhščanu un pahrpildifchānu. Ahtri fahrufstotees war notift, ta aifinis dšīhstās faveģe, kas gan kofī reti gadās. Ja mehš aif ihgnuma topam faki, aif flaudības dšēnteni, aif bailem bahli un aif dufmam waj fauna fahrti, tad wifas fchis krahfu mainas pamatojas uš muhfu trauģinu nerivu fīste-mas eefpaidu uš aifnu trauģineem. Tā tad muhfu aifnu trauģinu fīstema stahw tuwalā safarā, tā fatot dala faw-fstarpigi likteni, ar muhfu dwehfeles un juhtu dšihwi. Un

*) Kopifartuhbinas jeb matu truhbinas ir kofī fmalzinās.

bam, pastahw preešā naudas apmaiņas waj pahrweščanas pilnigi noteiktis tarifs, ap kuru welfetu kurfē grošas uš weenu waj otru puš pilnigi ne-eewehrojama mehra, flato- tees peļš ta, kura no walštim, aif pabrak leela preepra- juma peļš ahrsemju welfeteem, preepešta malfat sinamu flahpeemalfu, kura tomehr nekad newar buht leelata, nekā iſdeiwumi par metala naudas pahrſuhtifšanu un pahrſalſšanu.

Bet meš atkal atkahrtojam: muſhu peemehrs praša, beš ſalſšanas brijwibas, tiffab Pariſe, tā Berlīne wehl paſtahwiga brijwa wehršpapiuru, welfetu un bankas biletu apmaiņa pret ſeltu.

Rai dabutu 81 marku, 'man wajaga buht 100 franku ſelta, un otradi, tiffai 81 marķa ſelta war zaur pahrſal- ſšanu tiff pahrwehršta par 100 frankteem. Bet ja Franſču zentralbanku laſēs palifs tiffai ſudraba franſti, un ſelts iſ- judis FranĶija iſ apgroſibas, ja man, — kaš peļš lituma ir peelaifšams, — uš manu praſijumu par 100 franku ſelta weeta doš 20 ſudraba preefranĶu gabalus, ko tad eš ar wineem darifſču?

Par Wahju taħlereem waj peezmarķu gabaleem eš winus newaru paprſalt, jo no 1872. gada ſudraba ſal- ſšana WahĶija ir aiſleegta; eelaufet un pahrdot winus tirgū ari naw iſdeiwigi, jo pee togadejam ſudraba zenam eš par wineem dabuſču tiffai druſtu pahri par 40 marķam t. i. tiffai puſi no agrakam 81 marķas. Tā tad nu Pa- riſeš welfeš ſalſs ženā paſtahwigi groſitees ſtarp 81 marķu, tā augſtato ſelta meħru, un 40 marķam, tā ſemato ſudraba weħrtibu, tāpat tā ſawa weħrtiba groſas neifmainama papira nauda, pat tad, kad winas daudſums neteef palee- linats zaur jaunu papira naudas iſſalſšanu, weenigi at- ſariba no walſtis kredita un ſemes ſaimneezifſta ſtaħwofka. Franſču naudas apgroſiba tad paſaudetu ſawu droſcho ſakaru ar wiſu ſitu walſtu naudas apgroſibu; Franſču tirdſneeziba tad naħtu uš pilnigi ſchaubiga pamata; winas zeetais un ſtingrais ſtaħwofkis uš ſtarpantiffa tirgus buħtu ſatriginats neſcheħliga kaħta.

Taiſni tāpat, pee togadejās ſudraba zenas, Pariſeš welfeš par 81 marķu uš WahĶiju war kriſt no 100 fran- keem beigu beigās uš 50 frankteem, ja WahĶijas walſis banka ſalſs malfat ne wis ar ſeltu, bet ar taħlereem, t. i. ar ſudrabu, uš to winat ari tagad jau ir pilna teefiba, tā tā taħlereem wehl liħdš ſchaubideem ir preeſħirta neap- robeſħota malfſſšanas ſpeħja. Ja ſudraba zena wehl ſemat kriſtu, tad tiffab taħleri, tā ari preefranĶu gabali waretu wehl wairaf ſaudet ſawu weħrtibu un naħtoņē kurſu mai- niſšanas wehl parairotos.

Rā peemehru Bambergers peewed Spanijas walſs- bankas preeſħiwolumus. Kad ſhi walſsbanka, gribedama ſawas krediteerajijas (t. i. iſſalida pabrak daudš papira naudas) un weħlar ar waldbas palihdſibu ſalſa iſdarit ſawas malfſjumus ſudraba nauda, tad Spanieſču nauda tuħlin paſaudeja leetu datu no ſawas nominalās weħrtibas (ta weħrtiba, kaħda uſrakſtita uš ſinama naudas gabala waj ſihmes). Spanieſču bankas biletēs, jeħ tas ir tas paſs, aħſemju kurſu uš Spaniju krita par 15—20% t. i. par preeſtu datu no weħrtibas.

Ja meħs eedomojamees taħdu wiſpahreju katastrofu „liħboſħat“ ſelta apgroſibai wiſas walſtis, kurās blakus nepeezſħamaj ſudraba ſiħlai (mainamai) naidai jaleeto wehl eewehrojami kraħjumi wiſeem nepathſkama, bet nekur nepahrēdodama un tadeħi iſdienama bankas ſudraba (franku, taħleru, dolaru, Holandeeſču guldena — ar pree- ſpeefu, pret iħho ſudraba weħrtibu paaugſtinatu kurſu), — tad protams, ſtarpantiffas naudas apgroſibas aina buħtu iħſii neapmeerinofħa.

Bet no ſchaħdas warbuħtibas wehl toti taħlu liħdš realai teefſamibai.

Bes ſchaubam, bankas ſudrabs, kuras preeſħirta ne- aprobeſħota malfſſšanas ſpeħja, blakus t. f. ſiħlai naidai naw nebuht ſelta apgroſibai par ſankumu. Bet par to peem. WahĶijai naħtoņē jabaidas, ta taħlerus newarēs wairš apmainit pret ſeltu un tee taħdā kaħta nebuħš wairš weħrtiba liħdšigi 3 marķam?

No walutas reformas laika WahĶija ir pahrſiħwojuſe labus un ſaunus laikus, bet waj Wahju walſsbanĶa, kaut ari uš weenu brijdi, ir jutufeš neſpeħjiga apmainit ſawas krediteerajijas waj taħlerus pret ſeltu? Waj Wahju bankas jeħlad ir bijuſšas preepeſtas preeſħ ſaweem aħrsemju malfſjumeem iſwiħt ſeltu iſ apgroſibas ar premiju palih- dſibu un pahrdot ſudrabu ar ſaudejumeem? Waj taħlers jeħlad ir kritiſ kaut par weenu ſenigu ſemat nekā wina nominalā weħrtiba (3 marķas) un tuwojees ſawai iħſlai ſudraba weħrtiba (1 1/2 marķam)? Waj Wahju welfetu kurſu uš galweneem aħrsemju tirgeem, ſewiſħli uš Londonu, ir jeħlad raħdijis žitus wirſenus, iſnemot toš, kuri, augſħā aprahbito eemeſtu deħt neiſſbeħgami diwu walſtu ſtarpā, kurām ir ſelta apgroſiba?

Bet kaš liħdš ſchim naw notijis, tas ir wehl maſal ſagaħdams naħtoņē, tā tā WahĶijas ſudraba kraħjumi ne tiffai naw wairojuſeħeš, bet pat wehl maſinajuſeħeš, tā peem. 1892. gada Auſtrija uſneħma uš ſewi 26 miħ. ſawu t. f. ſabeedribas taħleru (Vereinfthaler), kuri ari ir ſudraba. ſeltu turpretim WahĶija ir paſtahwigi kaħuſe wehl ſlaħt. Atteeziba ſtarp ſudrabu un ſeltu Wahju nau- das ſiħemā ar ſatru gadu top aiſween labata; paſtahwiga ſudraba apmaiņa ſelta tagad ir apdroſħinata daudš leelata meħrā, nekā agrak. Banku eeſtahħeš tagad ir preeſħ riħ- žibas daudš wairaf ſelta, t. i. ſelta ir tagad wairaf neti- ween apgroſiba, bet ari banku paſču naudas pagrābš jeħ glabaturēš.

Parafidš waj normaldš apſtaħtidš tas waretu tā ari buht, ſata bimetalifi, bet kaš buħš ſara gadijuma? wini jureš. Kara waj nemeeru laika peħš winu domam, wiſi tures ſawās rotās zeefħi ſeltu, bet no ſudraba luhfoš atſwabinatees; jo retats buħš ſelts un jo wairaf buħš ſudraba, to teefu augſtala buħš premija uš ſeltu un to teefu leelati ſaudejumi uš ſudrabu. Waldbas, kurām preeſħ kara weščanas noder tiffai ſelts, bankas, kuru bagatiba dibinajas tiffai uš ſeltu, privatperſonas, kuras neuſtijas wairš „ſudraba papira nauda“, — wiſi par galwu par taħtu dſiħſeš pakaf retajam metalam, ſeltam. Aħrsem- neeli atneems WahĶijai ſeltu un tā laupis winai ilggadejus ſara ſagatawoſšanas augtuš.

Bet, wiſpirms wiſi ſchee aiſraħdijumi uš dſiħšanas peħš ſelta atteeģas uš to laiku, kad wehl bija pilnā ſpeħtā glabbejs — bimetalifsm ar atteeģibu 1:1 1/2. Tā tad wiſi tas itin nekā nepeerāħda par ſabu jaunajam bimeta- liſnam ar wina pawairoto ſudraba apgroſibu.

Taħlaf, — liħdš ar to, ka ſiħrinajas ſcha laika leel- walſtu ſinantſču ſpeħja, — agrakeš noweħrojumi atkahr- tojās aiſween maſal un maſal. Ja jau ſara pahrwaretā FranĶija, neħuħtojees uš paſaħdām ſaujam, leelajeeem ſaukumeem un agrakās waldbas (Napoleona III) ga- ſħanos, tomehr ſpeħja uſturet ſawas bankas biletēs, kuras jau no auguſta 1870. gada bija iſſudinatas par neap- mainamām un ſem preepešta kurſa eſoſħam, gandriħš pil- nigā nominalā weħrtiba (t. i. krediteerajijas kurſu gandriħš nemas nekrita), par to tad gan preeſħ WahĶijas kritiſka laika lai buħtu biħſtama ſawja wezu taħleru?

WahĶijai ir tagad wairaf ſelta ween, nekā 1871. gada bija ſelta un ſudraba topā.

Peħš ſtatifiſteem ſkaitteem, kuras ſaħtaħdijis Arendis un žiti, wiſu WahĶijas naudas kraħjumu — ſudrabā, ſelta un iħħā nauda kopā 1871. gada war reħlinat uš apmeħ- ram 1700 miħ. marķu. Tagad turpretim WahĶijai weenai poſħai ſelta ir 2380 miħ. marķu, pee kureem wajaga wehl preeſkaitit ſara gadijuma 120 miħionus, kaš gūl beš leeto- ſšanas Spandawas zeetofni (pee Berlīneš)! Ja ſara gadijuma wajaga aħtrumā ſagaħdat wehl ſlaħt ſelta kraħ- jumus iſ neitralām walſtim (kuras nepeeder ne pee weenas no karojoſħam walſtim), tad WahĶija, wina miſiſklās at- tiħtiħbas deħt, muſhu laifšs beš ſchaubam daudš labaf ſa- gatawota, nekā 1870. gada, tā ſa wina tagad ſara ſawās rotās daudš leelatu wairumu wiſadu ſtarpantiffu weħrti- ſpapiuru.*

Par kareem, winu weħturi un winu no- weħršanu.

„Senlaiku kari“, ſata ſlawenais krewu maħſteneekš W. Bereſſſſſſgins nupat ſawa, laikraſiſā „Nowoſti“ nodrukata apzerejuma, „bija, tā ari wiſpahri žilweku ſaw- ſtarpejā ſatiffime, daudš weentahſħati, nekā tagadejeē gan idejā, gan iſpildiſħana. Agrakā ideja, kuras deħt karoja, bija — nokaut žil daudš ween eepeħjams žilweku, lai dabutu wairaf gafas to eħst un uſglabat... Tā tad to- reifejais, firmās ſenatnes ſara eemeſiſ bija: eħſħgriba, žiħna deħt paſħuſturas, gluſħi tāpat tā to tagad reħjam ſweħru walſti. Laifkeem mainotees tapa daudšpuſħgati ari eemeſi, kuri pamudinaja uſſaħt kaħču noſlakteſħanu puħteem, t. i. uſſaħt ſaru: kad tiffa pagatawoti daſħabi maħ-

*) Toti rakſturifſi ir tas apſtaħlidš, ka wiſi Eiropas zeefemes bimetalifi baiba ar ſelta aiſpluħſšanu uš Angliju, kameħr winu domu beeri, Anglu bimetalifi, ar taħdeem paħdeem pamahumeem, apgalwo taifni prejejo, t. i. ſa ſelts aiſpluħſħat iſ Anglijas uš zeefim. Tā teef teifš ſetofħais taħdā no Wahju bimetalifteem uſħibigi iſplabidā Anglu miſtrā Waſtura runā, kura tureta 1893. gada Londonas lorde- meħra (biſſeħtas galwas) palaiſā: „Waj naw teefa, ſa ſchaſlitu kontinenta (zeefemes) waldbas ir taifni tas perſonas, kuras riħtojas ar miſſigeem kontinenta ſelta kraħjumeem? Weħš Anglija ne- eſam parabuſħi atweħlet waldbu ſaw žil plaſħaku eeſpaidu uš muſhu tird- ſneezifeem weelaleem; bet waj man naw taifniba — eš ne- eſmu ſpeħialifſi ſħini leeta un tadeħi waru malbitees, — waj man naw taifniba, kad eš apgalwoju, ſa ſħini brijdi kontinenta leelo ſara walſtu rotās atrodas taħda kontrole (pahrliħfoſšana) par winu ſelta kraħ- jumeem, par ſaħdu mums, Anglieem naw neħaħda ſaħeģuma? (Miſtan peetrijšana). Waj ari ta naw taifniba, ſa warbuht ari ſħini brijdi, bet wehl toti neſen atpafal wiſada ſina, daſħam kontinenta walſtim bija praſijumi uš Londonu, kuri bija ſamaſħajami iħħā terminā un turħaħt weenigi ſelta? Eš domaju ta taš tā ir! (weena balſs ſala: „ja“). Tāifniba gan taħdam leetu ſtaħwoflim, peħš manām domam, naw ſewiſħli leela ſwarā, kameħr wiſa paſaule bauda meeza un wiſas Eiropas tautas apħer weena otru ar laiħibās parohbijumeem un glaimem, — un taifni tadeħi, ka ſaunais ſitens, kurſa tagad pahrħeħidš Londonas tirgu, neiſħeģami aiſneegš tāpat Pariſeš, Wiħneš un Berlīneš tirgus. (Par kareewijas ſelta kraħjumeem tam- laiſā aħrsemš tā tad naw wehl ne runas, peeħimē B. Straue). Ja zeetis Londona, tad zeetis ari žiti leete ſinantſču žentri (widus puntli) un tadeħi wina u labumus, puħteekš tā ween wādeami, lai paſargatu Londonu no ſatras ſaw žil nopeetas kriſes (ſatriginajuma). Bet reeomahmees, ka taħdeš laiħigi ſtaħwofliš un taħdeš weehligš un laiħis ſalareš ſtarp ſantim pahrgruſiſeē, un ee- maſimeē, ſa weenai waj wairafam kontinenta leelwalſtim ee- mabš galwā domas, ſa winas waretu eguħti ſinamu politiftu waj miſtariftu (ſara) labumus, ja atmentu mums wajabģo ſelta kraħjumu — un ſħi apearajija (riħtojumš), peħš manām domam, neħuħtu winām nemā gruħti iſarama. Eš waru malbitees; eš greeħoē pee perſonam, kuras daudš labaf paſiħti ſinantſču maſħinas darbišu, nekā eš to waru no ſewiſ teifš; bet eš nekredu, kaš waretu aħrsemš walſtis aiſſawet, ja winas ween aribetu iħħet Londonā ſata- ſtroju.“ — No otras puſes Arendis, paſiħſtamš Wahju bimetaliftu aiſſiħħwetajs, atkal rakſta, ka kontinenta walſtim ſara gadijuma ne- buħſħot eepeħjams ne par ſaħdu nantu daħūt ſeltu aħrsemš. (Wina „Reifaden“ 14. iħ.)

aſnu ſpeedeenu mainas, aſnu nekahrtiga iſdalifšana, taš wiſi nepaleē beš ſekam.

Nu waretu teifš: „ſħis, diweħlees juħtu mainas, taš jau ir muſhu dſiħwe; labi, — bet winas ir ari nomir- ſhana. Un tomehr ſħis juħtu eeſpaids naw taš weeni- gais, kurſa grauſch muſhu traunju ſiħemu.

Ir daudſums žitu ſaunumu, kuri paſtahwigi maitā kermena traunju ſiħemu. Tā peem. nahwigas weelas, kuras meħs eebaudam. Pee ſeeweeſħeem wairaf juħtu eeſpaids maitā traunju ſiħemu. Kaš ſiħmejas uš neweſeligu weelu baudam, tur ſeeweeſču ſiħdš apſina ir tihra. Aħtoħola un tabatas baudu ſaunās ſelas zeefch wiſwairaf wiħreēſchi. Bet neween nahwigas weelas dſeh- reendš ir ſaittigas, ari ſħiħdrumu daudſums, kuru pahrlee- žigā meħrā eebauda ſa kaſeju waj teħju, pahrnem ſiħbi un traunzauš, toš nomahš, un ſħajā ſinā greħto tiffab ſeewee- tes — kaſejas miħtoħajas, ſa ari wiħreēſchi, kuri nobodas alus dſerſħanai.

Bes tam ari muſhu meeſas darbi, muſhu muſſulaturas kaħpinaſhana liħdš beidsamam, liħdš ſpeħjas robeſħam jeħ tā ſaħtā maſimaleiſħiba (Maximaleiftung) ir galwena kermena maitataja. Eš nerunaſču par ſporta preeleem: drauht ar ratu, kameħr ſiħdš un traunzi tā ir pahrpuħleti, ſa tee wairš newar ſawu uſdeiwumu iſpildit, un aſniſs taħju dſiħliſās apſtaħijas riet. Jau ne-eewingrinajees iħ- dſenumu apdſiħwotaješ to ſawāſā uš welelības reħkina daħģi, ja taš beš eepreeſħejas wingrinaſšanas dobas augſtoš kaħdš kaħpetat. Un ja taħds no ſtudiju galda peeģetas un beš ſagatawoſšanas eet wingrot un pee tam wiſu labam wingrotajam liħdšdarit, tad taš maitā ſiħbi un ſawa kermena traunzauš. (Turpmat beigās.)

S i ħ Ķ u m i.

Elektriſkas miſlu eħrģeles uſſaħdības Sw. Miķeta baņizā Londonā. Wiſuſcho eħrģelu weeta ware- juſħi eeweeētot tiffai pedali, kreſtſħendoš, ſološ un ſora baħſis, kameħr atbaħſis bijuſšas eeweeētojamās pee kaħdās žitas ſeenas, Eħrģeles teel darbinatas ar hidrauliftu pleħſču palihdſibu. Eħrģelmeeta ſeħteelkis un regiſteri eeħiħoti pahržilajami, tā ſa eħrģelmeekš war noſeħtees kura laira weeta baņizā, kur ween taš weħlaš. Preepe- ſħot ſauliņus, elektrifka ſraħwa eet uš eħrģelu ſtabulem, un teel wadita uš tureeni pa taħdu 100 peħdas garu ſolanu labeļu, kurſa paſtahw no kaħdam 2400 teewām no- ſħirtām draħtim. Draħis garumu, kaš pee eħrģelem iſſeetoš, ſkaita uš 64,500 Anglu juħdsem (96,725 werſtim).

Strahwa teef wadita til aħtri, ſa weenā ſekundē waretu noſpeeſt 60 notis. Roulini eeħiħoti ar diwaħſeču ſpee- deena punktu un taħdi, ſa ſpeħletajš uſſpeeſħot pirkſtus ſiħprakti iſdabim ſtanu peeaugſħanu. Sewiſħſtee regiſtri neteef atwiħiti, tā liħdš ſħim, aif pogaam ſlawiaturas abās puſēs, bet preeſħ teem paſtahw ſewiſħka ſlawiatura un ſpeħletajam wajaga tiffai preepeeſt ſauliņu, lai eeturētu wajabģo baħš.

W i Ķ e ĩ t i Ķ a p a Ķ r ſ p e Ķ j w i ſ u.

„Ej, zeleeš leelſtungs mudigi. Par apſmeekļu un ſaunu Tā freilen ir iſbeħģuſe — To nenemeet par ſaunu.“

ſħos weza Stendera pantuš it labi neiģi atpafal Kon- ſtantinopolē kaħdš einuſ ſultanam wareja uſſaukt. So, tā awiſeš rakſta, notijis netiģomais gadijums, ſa iſ harema, ſħi dewiaħyrt apjargata ſeltiitā ſkaiſtuku ſproſta, iſbeħģuſe weena no ſkaiſtam damam. Kaħdš Angliš ar winu ee- paſiņees Leiſatel-Kadret ſweħtiħš, taš ir tanis ſweħtiħš, tad peħš Muhameda maħģibam ſorans no debeſim tapa noneſtiš. ſħiniš ſweħtiħš moſħejas zauru nakti pilnas wiħreēſču un ſeeweeſču. Kaħdš peelufatots ſargš tad weĩnaĩſis Angla un ſkaiſtules ſaraſiħħanos un nakti atweħris harema wahrtus. Kad beħģles noſuſħanu otrā riħtā pamanija, tad jau bija par weħlu. Tā atrodas uš twaifona želā uš Indiju. Wairaf einuku efoš eemeſti žetuma — warbuht ari Woſpora uħdeņdš, jo ſchaħdās leetas Konſtantinopolē neprot joħu.

Stiħla audumi.

Stiħlu iſſeēpt deēģoš, ſiħlu weħrpt prata jau weģoš laifšs. Muſhu gadu ſintem Franſču ſimikim de Bruno iſdewās atraſt ſewiſħku ſiħlu, no kura wareja auſt til miħſtus deēģuš, tā FranĶijas aiu audſi- nataji toš uſluħtoja par ſmalakato aiu wilnas deēģeem, tad wiſi toš pirmo reifš iſſtaħdija. Bet ſchee Bruno iſ- meģinaojumi drijfi tiffa aiħmiſti un tiffai neſen wina iſ- meģinaojums Amerikā no jauna tizis eekſtinats. Starp daudš eewehrojumeem Eſħitagaš paſaules iſſtaħdē apmele- toji wiſpirms wareja iſſeētot gadijumu un buht ſlaħt pee ſiħla draħnu aſħanas. Laſati un ſħalles no ſiħla wilnas ir til miħſti, ſa toš gruħti iſſħirt no ſmalakātās wilnas un ſiħda draħnas. Wiſtari, tapetes un galda ſegas daſħadaſħadaš kraħdās teel auſti no ſiħla un peħš iſſtata un aptauſtot iſſeetas iſ tā buħtu wilnas waj ſiħda. Lai gan ſchaħdi ſiħla audumi liħdš ſchim weenigi teef pagata- woti tā greſnuma preeſħmeti, tad tomehr warot žeret, ka toš deħt ſkaiſtā iſſtata, iſturibas pret uguni un uħbens

zaurnelaifšanu, ruħpneeziba ſaħſħoħot pagatawot leelata meħrā un buħſħot eepeħjams eeģaħdāteeš warbuht iſdeēniħſtai leetoſħanai. („B. L.“)

Peē Pariſes 1900. gada iſſtaħdēs brijnu- meem, „Berliner Börſen-Zeitung“ ſino, peederēſħot automats, kaš raſħoſħot ſchaħdus aſħanas maħſklās raſħojumus:

Wajaga noſtaħtees aparata preeſħā, tani eemeſt me- tala naudas gabalu un meerigi ſlaħwet, kameħr ſwanuſch paſino, ſa eefēt nofotografeiti. Peħš tam jagapagaba wehl weenas ſtundas žeturkniš, peħš kam iſ automata iſnaħl mutes draħnina, kura eeauſta minetas perſonas giħmeine. — Par ſcha aparata konſtrukciju wehl naw dabutas ne- kaħdas tuwafas ſinas. ſinams weenigi ir taš, ſa foto- grafija ſalitta daudš maģoš punktindš, kuri uš garas me- tala plates pahrweħſħas par tiff pat daudš zaurumineem, kuri noder tam noluhlam, lai uš aſħanas ſtellem waja- bģigās weetas pazeltu audus. Taniš weetas, kur audi pa- zetas, iſjeetas punktš, un ſchee punkti wiſi kopā zaur ſawu daſħabo ſtaħwofli rada wajabģo biiħi.

Elektriſka apģaiſmoſhana pee pahweſta.

Ar leelu ſwinibu elektrifka apģaiſmoſšanas eeaiſe Wat- ſkana tiffa nobota leetoſħanai. Monſignore Žiferi ſweħtiģa energiģas ſtaģiju Watikana daħrſā. Pahweſts no elektrifkās uģuns tā aiſgrāħbēš, ſa taš ſazerejis ſlawas dſeeſimu „Elektriſkai uģunij“.

Optiſkis liħdſeklis pret juħras ſlimibu.

Kaħda optiſka ruħpneezibas eeaiſe Katenowā, tā ſinat- niſtais laikraſtiš „Ganja“ ſino, iſgatawoētot roſa briilles tā aiſſargu liħdſekli pret juħras ſlimibu. Par winu derigumu ſinatnu wiħri ſpreeſch, ſa teerija pate par ſewi efoš pa- reija, bet žil tai praktiſtas weħrtibas, par to uſſtati warot buht daſħabi. Lai ſcho liħdſekli waretu praktiſti iſmeģ- ģinat, tad mineta firma apneħmuſeš kaħdu ſinamu dau- dſumu ſchaħdu brijtu iſgatawot paraģam, par kuru leel- deribu tad kaħš waretu pahrleeģinatees.

Siltas ſeemas un Farſtas wafaras wafereģo

kaħdš Berlīneš laika noweħrotajš Dr. Maurers. Wiſiģā nobarboēes wiſai ruħģigi ar laika ſinam, kaš ſweħtiģas atpafal liħdš 1000. gadam peħš Kriſtus un eewehrojis, ſa ſcho 900 gadu laiſā bijuſħi pawiſam 25 laikmeti, kurš aſtiģas ſeemas un aſtiģas wafaras mainiģuſħas ar ſiltām ſeemam un ſiltām wafaram. Tagad meħš efoš ſiltajā laikmetā un tapſħot ari no jauna gaduſintatena jo „ſilt“ ſawemiti.

jaimnēzības rīksti, rotas leetas u. t. t., tad radās it dabīga zenshanas eguht ne tīl ween eenaibneela gatu ehšchanai, bet arī dabūt wīsu zitu, kas ween winam peedreja, tā rotas leetas, eerošchus un zītus noderīgus daiktus. Weh- lešchanas eguht arī s e m e s g a b a l u s parahdas daudš wehlat.

Wehl wehlat, kad zilwele iſgudro labatus eerošchus deht zihnas ar nīneem swehbreem un kad laba teefa swehru jau pahriwehrti par mahju lopeem, zilwele ſahf atmeft ſew lihdſigu rādijumu — ehšchanu, pa daſai tadeht, ka teem wairaf swehru gata pee-ejama, pa daſai arī tadeht, ka tee ſahf — launetees ehft zilwele gatu. Un ſchis launē ir galwenatā tikumigalā mania, kuru zilweze eeguufe wīſa ſawā teeſchi swehriſtā dīhweš laimētā — noſauju wīnu par swehriſtu (lopiſtu, животный) laimētu tadeht, lai atſchirtu to no meſchonīſtā (варварского) laimēta, kurſch pat wehl tagad naw pīlnigi nobeidſees. Jo naw jaſchabās par to, ka tagad, kur laudis launas nolaut at- ſewiſchās perſonas, bet ar weeglu ſīrbi nonahwē puſkeem ſew lihdſigus rādijumus ſarā, ſimteem, tuſhtōſcheem, — ka tagad wehl newar apgalwot, ka zilwezes meſchonigais laimēts buhtu galīgi nobeidſees, ſewiſchi tad eideht, ka ſchabda ſlatteſchana noteel waj nu domu ſtarpības deht waj arī lahdās pīrſchānas un pahrdōſchānas intereſchu deht. Kas gan neſin, ka lauſchu un tautu ſatīſme top ſitta un pahret puhtu noſlatteſchānā ar weſelām nolauto laudſem daſchbrīhd wīneezīgako, teeſchi behriſchku eemeſtu deht un wehl leetu deht, kuras wehlat iſrahdas par be- wehrtigām.

Protams, laimēts, kurā ſahf karot aīſ wehleſchanas eguht to, ka laiminām peeder, ka taš jau ir progreſs ſa- lidſinot ar to laimētu, kur ſcho laiminā — ehda. Tapat arī karſch tizības un zītadu domu ſtarpību deht druſtu zēnīgāſ par weentahriſchu laupīſchānas ſaru, bet taſchu, tā weens tā otris karſch naw nekuru daudš tahtaku aīſti- tuſchi no atklātas lauſchu ehšchanas — ſtarpība tagadejās ſarās tikai tā, ka tagad krituſchōs eeroſt weentahriſchi ſemē, kurpreti ſenatnē toš ſahlija un uſglabāja turpmateem meelaſtem.

Muſhu wairaf attīhstā laimētā ſaru zēſchānās gal- wenateē eemeſti naw arī weentahriſcha brangu ſemēs gabalu eelaroſchānas ſahriha, bet wairaf zēſchānās uīteep ſinamā ſemēs gabala apdīhwtōjameem ſawu ruhpnēzības produktu pīrſchānu un ne-eelajit tur ne par to eenaibneeku — kontu- rentu ar ſaweem raſchōjumeem.

Tagadejo ſtrahwu pret law noibeigſchānu war nolaut par o t r u ſ o l i pret zilwele noſlatteſchānu weſeleem pu- ſkeem, to noſauj par „ſaru“ — jo pīrmais ſolis bija ſperis tad, kad nobeidſa ehft ļauja krituſchōs. — Otris ſolis buhš pīlnigi ſperis tad, kad wiſpahre weenprahgti, ka jau wairaf humanā (zilwejiſtā) laimētā, nolems n e m a s w a i r s n e k a u t e s l. Karot, t. i. zihnitees, zihniſees laimam gan wehl ſoti ilgi, jil ilgi paſtabwēs zilweze, bet zihniſees tikai ſagenſtā wīſōs wīnas weidōš. Sinams, ka arī ſchabdas zihnās nepaliſ heſ daudš behdū un upuru praſības, bet iſnīhzinātees lihri lopiſtās wehleſchānās no- nahwet tuhlin toš, kaš naw ar mums weenis prahtis waj trauze muhš muſhu omuligā dīhwe un pahriſtās eeguſchānā.

Anglijā uſturotees mani ſoti beehſi wajaja: waj eš domajot, ka ſaš iſnahſchōt no ſagaidamās meera konfe- renzēs? „Sinams, ka iſnahſte, atbīdu, bet tuhlin arī pe- biſtu, ka tahts launs eeradums, ka karſch, kaš gadu tuhtō- ſcheem ilgi zilwele dīhwe eelatoſeē, ka tahts newar no- beigtees uſ reiſi; peeteel jau ar to, ka wiſpahre atīhš l a u n u nonahwet ſew lihdſigās buhtnes — un jau taš ween buhš labš panahſtums. War apgalwot heſ maldi- ſchānās, ka Ēiropai ſari apnītuſchi, ka tā noguruſe ſarot. Tā tad jadomā, ka pehž tagadeja ſofa, kuram buhš ļai- ſpreeſch galwenatāis — prīnzip, tuwā nahtōnē tiks ſperiti ziti ſoti, kuri nolahrtoš ſihlumus. Kunaju ſche ar nodomu par Ēiropu ween, tadeht ka tikai ſchi poſtaules daſa gatawa ſara ſportu iſnīhzinat. Lihdš zītām poſtaules daſam rinda wehl naw nahſe un jadomā, ka ſiſiā un ſirliā zilwele aſinīs wehl ilgi iſlees gluſchi ſapat tā weentahriſchato dīhwe- neeku aſinīs.

Apgalwoju pat, ka wairaf arī nemāſ newajaga zēſtees panahft, tadeht, ka ſchabds mehginajums heſ ſchāubam ne- iſdotōš. Buhtu behriſchki domat, ka lihdš ſchim apbru- nojuſēs Ēiropa noſweediš eeroſchus, palaiſdamees uſ kaut lahdēem padomeem un apſolījumeem. Pehž manām domam wajadſetu atſtaht mehginajumu aprobeſchōt atſewiſchku waiſtju teeſhu apbrunotees, ja tāš gribās bru- notees un ja tāš ſchim noluhſtam peeteeloſchi daudš naudas. Pīrmaji brīhdi, domaju, buhtu prahtīſki panahft weeno- ſchānōš tikai tāni ſinā: netrauzet Ēiropā meeru, triju, diwu un pat weena gada laiſa, pee lam apnēmees iſwehet ſchēlbreja teeſneſt tāni gadījuma, ja zeltoš domu ſtarpības, tā arī norunat ſanahft atſal, meera laimētām beidōtees, kopā un apſpreet waj nobeigt waj pagarinat lihgumu. Wairaf newar praht no zilwekem, kuri wehl wafar, aiſ- wafar bija gatawi kriſt weens otram wīrſū ar eeroſcheem rokā. —

Warbuht man atteiſt, ka tahts ir ſoti neezigš panah- lumš, kura deht nebija wajadſigš ſajelt tīl daudš troſchāna, ſaſaukt konferenzi u. t. t. Ne, domaju, ka ſoti ſwarigš buhš noſpreedums atteiſtees prīnzipā no teeſības trauzet meeru un kaut arī tikai Ēiropas robeſchās ween, un kaut arī tikai weena gada laiſa ween, no — teeſības, kuru tureja par neatmēmamu un ſwedtu — kriſt wīrſū laiminām un ſahft weena, otra eemeſta deht nolaut wīna tantas lozektuſ ſimteem tuhtōſcheem. Kad buhš atīhēt ne tīl ween ſchēlbreju teeſās labums, bet arī wīnas nepezeēſcha- mība, tad 20. gadu ſimteris wārē atmeſt noſaukumu „meſchonigais“, kuru 19. gadu ſimtenis wehl wallā.

Sinu labi, ka daudš pahrlēezinatī: zilwele puhtu iſ- nīhzināſchānā newarot wairē nemāſ buht nekahda progreſa. To apgalwojot aīſrahda uſ to, ka kad jau muſhu laiſōš ſari tapuſchi manām reſati, tad par to tee tapuſchi atſal aſnānati. War jau buht, ka tagad warbuht iſdomajuſchi pateēſ lihdſektuſ, ſahdejadi nogalināt uſ reiſ wairaf zil- wele, bet par to ſara retums daſa to, ka tagad weſela pa-audje ſara neredī, pee ſara daļības nemem, — weſela pa-audje neapmeēl ſcho ſfolu, kuras audſināſchānās noſīhme gluſchi weentahriſchi breēſmiga, poſtoſcha (разрушительно). Weſ tam pa ilgeem ſtarpbrīhſcheem ſtarp Ēiropas lazeem

tautas nobodas darbībai, kura peedōd zilwele organīzācijai daudš tikumigaku noſrahſu un nomahz wīnu tīhri lopiſtuſ iſnīktuſ. — Newajaga aiſmīrft arī to, ka muſhu laiſōš ſarā iſnīhžina laudis, kuri ſchāubam noluhſtam ſewiſchi ſagatawoti un ka tagad wairē nerīhtoſas tā la agraf pa ſara laiſeem, kur nolahwa wīſuſ ſemēs eedſchwotajuš, ka leelus, tā maſuſ, kur iſnīhžināja pīlnigi wīſu wīnu peede- rumu. Kad ſaſſaita wīſuſ toš upuruš, kaš zehlēš agraf ļaur lazeem, tad iſnahft, ka tagad upuru maſaf. — Waja- dſigš minet arī publeš, kuras ſabeedriba parahda ruhpejo- tees par wīſu ſarā pīlnigi nenofautu dſebēnāſchānu. Kā ween wairaf wiſpahrejeem liſkumeem, nobeigſees ar to, ka padōſees ſcheem liſumu aprobeſchōjumeem pawīſam, ſtaſſees, tā ſakot wīnu ehnā un atmetot pawīſam ehromoto teeſhu laupit dīhwiwū wīſeem teem, kuri naw meerā un wīnuš trauze, pahrees weentahriſchōš ſtrīhdōš, kuri ſapat tā pra- hwas atſewiſchku perſonu ſtarpā, tapt iſſchirtas ļaur prahtu pehž teeſas un taiſnības. — Renoleedſamš progreſs pa- rāhdas arī tāni ſaktā, ka agraf noſchēloja tikai to, ka no- nahweto iſnahža par daudš par maš, bet tagad ne pa joſam noſchēlo un behdajas par to, ka iſnahft nolauto puſta par daudš. Šchi uſſklatu maina uſ puhtu noſlatteſchānu pa- rāhdas arī apbalwoſchānas weidā par warona darbu pa- ſtrahdaſchānu un arī ſara darbu peemīnu ſarīhſchānā. Agraf apbalwoja wairaf to, kaš wairaf nolahwa un to peerahdija peewēdams wiſwairaf nogreſtu galwu, degunu waj auſu pahru. Tagad turpretim augſtalo balwu dabun toš, kaš ļaur gudribu un auſtām aſnīm ſtūwa pee mehtā ar wiſmaſako upuru ſlāitu. — Tagad ſara peemīnekuſ taīſa tā mahſlās raſchōjumuš, kaš tikai ſimbolīſti norahda uſ aſnīm un lihkeem — agraf turpretim atſahja nahlamām zītīm par peemīnu paſchuš uſwahreto ſauluſ. Amerlanš peemehram wīſur uſzehla pīramīdēs iſ eenaibneeku nogre- ſtām galwam. Tapat no galwam ween zehla buhweš, toruſu u. t. t., pee ſam galwās iſpīdija wahdra pīlnā ſinā tegeetu weetu. — Wehl ſchīngīſchānš ipoſtīja eenaib- neeku ſemē wīſu, kaš ween auga un dīhwoja, bet Amer- lanš nonahweja jau weenigi toš, kaš nemahzeja nekahdu amatu, neſi mahſlās — pehdējoš taš ſauſeja un ſubīija prom uſ ſawu tehwiſu. Tā peemehram, tad Indijā, Dehli pīſchtu aplenzot, ſchim uſwahretajam aīſrahdija uſ to, ka wīna armiju pawada ſimtuſtuſtoſchu wangeneetu, kaš wīſi welti ļaehdina, tad taš, ne waiſiſta neſarahwīš, pawehleja wīnuš wīſuſ nolaut, bet iſweizigōš amatneekuſ un mahſle- neekuſ atſtaht pee dīhwiwās, kuruš wehlat aīſſubīija uſ Wīduš-ſiſju, kur tee palihdjeja zelt toš eewehrojamōš peemīnekuſ, ar kureem peem. Samarlanda tā lepojaš.

Wehl ſamehrā newiſai ſen, tā ap muſhu gadu ſimtena wīdu Raſchgarā walhija lahdš Walichānš Ēiure, kurſch u- tureja aīſ pīlſchētas wahreem no zilwele galwam buhwetu pīramīdi. Šchis pīramīdēs iſdeeniſchla xapilbīnāſchāna ar ſwaigu materialu no noteefatu, ka arī no ſarā krituſchō galwam peederejēš pee wīna miſhateem darbeem. Un te nu deemschēl wajadſeja nolīt tam, ka ſchīni, heſ ſchāubam pehdējā no „dīhwiwām“ pīramīdem, eekſtwa arī pahſīlamā mahjta wīhra ſchlagintweita galwa! Šchis pehtneekš dewāš paſchlaif ļaur Raſchgarīju uſ wejo Ēerganu, kuras ſchanam tam bija eedota wehtule. Kad to ſtabdija Walichanam peereſchā un ſchis ļautaja uſ kureeni un lahdā noluhā ſchlagintweitš zėjojot, pehdējāiſ bija tīl neapdomigš un eemīnejāſ par ſcho wehtuli. — „Dod wīnu ſchurp!“ — emiſ uſſauja. „Tā wehtule naw preeſch Ēewis, eš wīnu neaitdōſchu!“ — atbīldeja ſinatnu peelojeſ. „Dod wehtuli!“ ... emiſ komandeja un — galu galā nolita taš, ka arī ſchi gudrā galwa puſchloja meſchonigo peemīnefti. ... Waſ apmēerīnājuma mums par to, ka ſad drihš pehž tam paſchu Walichanu nolahwa, arī wīna galwa tika eewēeſta tāni paſchā laudē! — Wīduš-ſiſiā paſtabweja lihdš pat pehdējam laimam augſchā minetāiſ paradums apbalwot la- rehmūš pehž nogreſtu galwu ſlāita weenalga no la, waj no krituſcha waj tikai eewainota. Man paſcham bija iſde- wība redſet lihuſ ar dīleem iſgreēſumeem lihdš paſchām kruhtim. ... Wiſpahre Wīduš-ſiſiā meſchonība ſara we- ſchānā tīl leela, ka wīnas paſtījeem ja-atīhft tagadejo Ēiropas ſaru ſamehrā miſhſlāiſ rakſturs — tur wehl walda apſahfti, kuri Ēiropā jau ſen iſudubſchi un kaſ ſche heſ ſchāubam wairē atpafat negreēſſees.

Kad eš brauju gar Ēinas robeſchu drihš pehž ſara ſtarp Ēineeſcheem un Dunganēem, eš atradu weſelāš pīl- ſchētas, zematus un lautuſ, pīlnuſ ar galwās ļauſeem un zīteem zilwele ļauſeem: lihdš kur ween aģiſ ſneedſās ſpīh- deja ſaulē iſbahlejuſchi ļauſi, ļauſi un atſal ļauſi! Šchis bija atleelas no uſwahretā pīlnigāš un wiſpahrejas iſnīh- zināſchānās, tahtās iſnīhzināſchānās, kuru, ka jau mīneju, Ēiropā ļaunās darit, proti: tīklīhdš lahdā pīlſchēta eelaroſa top wīſi eedſchwotaji, pat ſīhdamos behrnuš lihdſi ſkaiot nonahweti, teel eenaibneekš pahrepehēt atſahftā ļauſā — to ſabſen dīſtā grawā waj zeemā un — noſlāte wīſu, lihdš pat pehdējam wīſam. Štātī, domaju, doš labaku pahri- ſklatu par ſchābdu puhtu ļauju, tadeht mīneſchu, ka gar wīſu Ēinas robeſchu, pīlſchētas un zematus bija nolautas wairaf nekā 20,000,000 perſonā! Waj ſche naw ja-atīhſi, ka pat wiſaſnānālāiſ karſch Ēiropā naw ſalīhſīnāmš upuru ſinā ar ſchitadu ſlatteſchānu un ka, lai nu buhtu tā buhdams, muſhu ļauſu ſari taſchu ſawā ſinā lihdſinās ſolim uſ preeſchu, ſalīhdſinot ar wīduš ļauſu lazeem.

Weidjot grību peegreēſt wehribu wehl tam apſahftim, ka tagadnēs ſarās walda pīlniga logiſas pretejiha: jil pīl- nigi ſaprotama tā zilweta darbība, kurſch nolauj ſawuſ pretīneekuſ, lai waretu wīnu aheſti, tīl neſapretama muſhu tagadejo ļauſu lazeewju darbība, kuri ſarā nolauj un eewaino jo wairaf jo labal zilwele un tad atſal nopuhlās wīſeem ſpēhkeem wīnuš dīeebet un ſakropotoš aīdſchwīnat! Pa ļaujas ļauſu eewainotoš neſ uſ wahſchu ſaſeēſchānās wee- tam ſimteem; ahrti un ſchēlſtrīdīgās mahſas nopuhlās jil tīl ween ſpēh, lai ſaſeetu to wahtiſ. ſauja pa to ļauſu turpīnājaš, eewainotoš ſleepi jau tuhtōſcheem pee ahrtēem un nabagi ahrti lihdš ar ſchēlſtrīdīgām mahſām ſahf jau „galwu ſauder“ aīſ leelām puhtem; bet ļauja wehl arween turpīnās, eewainotoš neſ un neſ. ... Logiſas pretejiha pa- rāhdas arween gaiſchati, jo — waj tad nebija labaki ne-

pawīſam nekaut un ne-eewainot? Zilwele dīſtumam par godu jāpeēſimē, ka ſchābda logiſas pretejiha zekāš laiſai no leela ļauna, kuru laudis tagad ſajuhf ſew lihdſigās buhtnes ļareem apļaujot — no ļauna, kaš drihš peewēdēš pee ta panahſuma, ka neglihtāiſ ſara darbē tīſ pawīſam no zilwezes darbības programāš iſſlehtāš.

Aſtaſhliſi A. W i n t e r s.

No eekſchēmes.

a) Waldības leetas.

Par Wīdſemeš krons palatas galda preeſchneela paſihgu ezejētis dīmitš goda pīlſonīš Alekſandriš Seteſkiš. (W. G. U.)

Rīgas-Walmeeras 17. eejirtna meerteēneſiſ, galma padomneekš Ēakowēwš pahrejtš par eejirtna meerteēneſi Mehſetnēs aprinki, Witebſtas gubernā. (W. W.)

Jurjewāš uniwerſitateš nelaika profeſora Dragen- dorſa peemīnefta zēſchānai par labu atkauteš laſt labprahtīgāš dahwanāš. (W. G. U.)

b) Baltijas notikumi.

Mahjītajū wehleſchānāš ļautajums, tā „Dīna-Zīgai“ no Peterburgāš rakſta, uſ eēhſleetu wī- niſtra preeſchliſtumu ſekoſchō triju nedelu laiā nahſchōt apīpreeſchānā zītīzību garigo leetu departamentā. Preeſch- liſtums uſtahdētš tāi ſinā, waj mahjītajū preeſch atſe- wiſchām draudſem nebūhtu ezejētami no waldības puſeš. Departamenta nolehnumeem ſchāi leetā buhſchōt iſſchē- rejš ſpēhſ. Re-efot tomehr ſtāidri noteizāmš, ļahdu wīrſeenu ļautajumam doſchōt generalkonſiſtorijaš atſina. — Leela, ka rahdas, ſtahw ſatarā ar ne ilgi atpafat no galwās pīlſchētas weetejeem Wahju un Kreemu laikraſteem apīpreegto wehſti, ka waldības aprindās eekſtinātš ļautajums, waj nederetu pawīſam atzelt lihdſchīnejo mahjītajū eemeſchānāš ſahrihu ar ſwīnīgām eewēſchānās žeremonījam un mahjītajūš wīnu amatōš weentahriſchi ezejēt.

Wīdſemeš laudtagā ſtarp zitu apīpreeda par draudſču paſta noſahrtoſchānu. Nolehma peepaturet lihdſ- chīnejo Zehju aprinka paſtu un preeſch draudſchu paſta ļautajuma iſſtrahdaſchānāš ezejēt no 5 lozektēm ſohah- woſchu komiſijū, atļaujot ļautajuma galigu iſſchēriſchānu nuīſchneezības konwentam. Tad apīpreeda ļautajumuš par lopu ļauſchānu un tirgoſchānōš ar galu ahruſp pī- ſchētu ezejirneem un ļautajumu par eenaſchū epidemijaš aplawoſchānu. — Tahtal nolehma: iſdot no paſta laſeš 80,000 rbl. preeſch I. Kreemu peewēddſelſzeļu beedribāš akcijū eepīrſchānāš un tahtā lahrtā pabalſit Wallas- Muſneš un Wez-Gulbenēš-ſtūmanu ſchaurleēſchū dīſlſ- zeļu. Nolehma arī peeſchirt 2000 rbl. leelu pabalſu un tīſpat leelu balwu preeſch Zehju Ēahna baņiņās uſlabo- ſchānāš darbeem un pabalſit Meiera rokdarbu ſtoku Rīgā ar 100 rbl. gadā no muſchneezības laſeš. — Apīpreeſchōt ļautajumu par wahjprahtigo nama eeriſtoſchānu Wīdſemē laudtagāš atſina wahjprahtigo nama nepezeēſchāmību ſewiſchki preeſch ļauſu eedſchwotaju wajadſībam un nolehma preeſch tam wajadſigōš lihdſektuſ dot no ſemēs laſeš. Šchīni noluhā ſemēs laſeš buhdētā nolehma uſnēnt 20,000 rbl. un wahjprahtigo nama pahrwaldību nodot neilgi atpafat apſtīpnatāi wahjprahtigo apgahdības beedribai. Projekti arī bijuſchās Wīrkenruheš gimnaſijaš ne- tuſtamōš ihpaſchumuš atdot ļaundībīnājamam wahjprahtigo namam, tomehr ar to noteikumu, ka puſe no ſcho imo- biſiju grahmatāš uſdotāš wehrtības ar ſemēs laſeš lihdſe- keem ja atlihdſina muſchneezības laſei. — Tad wehl tika nolēmīš eepīrē „Wīdſemeš upju ſatīſmeš uſlaboſchānās beedribāš“ akcijaš par 20,000 rbl. uſ muſchneezības korpora- cijaš (Pitterſchafliche Corporation) rēhſina. Wīnētā beedriba wiſpīrmā lahrtā grib ſtahtees pee Daugawaš un Gaujaš upju ſaweenoſchānāš ļaur ſewiſchku ſanoli, kuram jo leela noſīhme ſoku pluhdīnāſchānāš ſinā. — Pahru- nāja ir degwīhna monopola eemeſchānāš ļautajumu un par muſchu krogu teeſjam.

Par ſara ſlauſības iſpīdīſchānu 1898. gadā „Waldības Wehſneſiſ“ paſneedj par Baltijaš gubernām ſchabdas ſinaš: ſara ſlauſības iſpīdīſchānāš wegumā bija: Wīdſemē — 10,354 perſonāš, Kurfemē — 6097 perſonāš un Zgaunijā 3662 perſonāš, no tam I. ſchīras atwee- glinājumu baidija: Wīdſemē — 2993, Kurfemē 1860 un Zgaunijā 1146 perſonāš; II. ſchīras atweeģlina- jumu: 1498, 859 un 530 perſonāš un III. ſchīras atweeģlina- jumu: 498, 232 un 186 perſonāš; nelahda atweeģlina- nebija — 5344, 3078 un 1789 perſonam. Šchīdu ſara ſlauſības iſpīdīſchānāš wegumā bija: Wīdſemē — 64, Kurfemē — 516 un Zgaunijā — 3. ſara ſlauſībā no- nehma: Wīdſemē — 2743, Kurfemē — 1517 un Zgaunijā — 954 perſonāš. Reſerwei peeſtāitija: Wīdſemē — 102, Kurfemē — 31 un Zgaunijā — 19 perſonāš. Wīſā waſtī eēneegtas 44 rekrūſchu iſpīrſchānāš kwihtēs, no kurām Wīdſemē — weena. No ſara ſlauſības iſpīdī- ſchānāš iſtrūhta: Wīdſemē — 9, Kurfemē — 74 un Zgaunijā I (wīſi ſchīhdi). ſtarp nonemteem bija appezeju- ſcheeš: Wīdſemē — 51, Kurfemē — 69 un Zgaunijā 19. Zībrahſteja: Wīdſemē — 1350, Kurfemē — 562 un Zgaunijā 205 perſonāš; lihdš nahtoſchāi eſauſſchānai atīka: 469, 423 un 214 perſonāš. Pīrmaš ſchīras ſemēs ſar- geem peeſchīhra: Wīdſemē — 1622, Kurfemē — 846 un Zgaunijā — 633 perſonāš.

No Leelwahredēš. Swehtdeem, 28. februari Mem- bates lapōš apglabāja breēſmīgāš dīſlſſeĵeta nelaimēš upuri, Jakobu Merzbergi, kaš waronīgā lahrtā zītus glahbdams, paſ algaħja bejā. Uſ pehdējo goda parahdīſchānu bija eeradeeš leelš ļauſchu puſtš, kuru ſtarpā bija redſami arī daſchi muſchneekš. Aprinka preeſchneela ļaunatāš paſihgš, baronš Grothuſſ, wīna bijuſchāiſ raſiweedīš un iſchētri nelaiķa amata beedri neſa ſahrū, Wehru runu tureja pahriwehētš Zimmermanš, aiſgrahbjoſchōš wahredōš zīdīnā- damš aiſgaħjuſchā kreentību. Kad laſp bija aiſbehrīš, tad Wīdſemeš gubernatora kunga wahrdā kanſjejaš direktora pa- lihgš ſchīlīnſkiſ uſ tā nolika ſoti ſlāiſtu wainaju. Līh- dīgā lahrtā nelaiķa peemīnu godināja wehl daudš zitaš perſonāš, ka arī Leelwahredēš Labbarības beedriba. Weete- jaīš draudſeš ſkolotajš Neulanda iģš ſiſnīgōš wahredōš

fakot uš mubščigeem laiseem ušglabats, lai gan no pašceem svehr:rajzem pa leelai datai, tā fakot jau wišf lau-
liti bušs išebežjušči. Sewiščtās istabās ušglabā ari eerednu deenesla gaitas farastus (формулярные или по-
служные списки), labdā žiti atkal wišf fenata ušfā, kas uš
gubernaš waldem atteežas u. t. t. Žif miššgš sčhis arkiws, žeen. lošitaji wadēs nojaus wišlabati no tā, ka
winaš ceem sewišču trišstahwu ehtu. Un tomehr —
atrasf weenu waj otru wajažigo leetu foti weegli, tabehf
ka arkiwā neitf ween plašči katalogi, bet ari lātrā istabā
leeli aktu aprasfii.

Un kas tas eewehrojamatāis — arkiws aug weenā
augščanā. Tā peemehrām 19. februari, kur arkiwu ap-
melleja arkeologiska instituta klausitaji profesora A. P. Wo-
ronowa wadibā, arkiwā bija nodots 51 aktu sebjums! Ešot
deenās, kur sanabtot wehl dāudš wairaf. Sewišči jamān,
la wišas mawehrtigās leetas wišpahrigam noišguma laikam
beidsotees, teef sadesfinatās, bet ne žitabi, tā pežz ihpāšča
fenata spērduma un pežz tam, kad sewišči arkiwa eeredni
išfata wišu aktu sebjumu žauri un patur wišus tahdus
papirus, kureem žil nežiļ paleekama wehrība, ja ne žitabi,
tad tā eewehrojama žilweta wāšiš wihram u. t. t.

Starp dāudžām fenata arkiwā ušglabatām eewehroja-
matām leetām atronās ari mušfu mehru un swaru paraugi
(wara — arščins, mahžina u. ž.), kuri eeslēgfi ihpāščos
„futrāfōs“. Bet ir ari žiti „paraugi“ waldošā fenata
arkiwā: to rihfu paraugi ar kureem agraf un — retumis
— ari wehl tagad sōda ar meefas sōdeem notesafas per-
sonās. Tā peemehrām tur atronām pabtagu (бухта),
kura fastahw iž rešna abdas strehmeku wišjuma ar dšels
rikti galā, tad plenizu (пленъ) ar trim teewakeem abdu
wižumeem, kuru gali išfaiši un beidsot — trišs ehmotus
žegefus ar trim no ašu naglu galeem fastahwofceem bur-
teem B-O-P („воръ“ — sagliš, blehdis). Sčahdas
segeles mehđia agraf ušspeest par kriminal nošegumeem
notesafām personām uš peeres un uš abeem denieem un
tad wāšiš eeriwhet ar pulweri. Tahdejadi „Kaina šihe“
palīta uš wišu mušču, neišdeščhama, nenoflephjama.

Kā arkiwa pahšiniš, senators Besrodnijs išežās, tad
drišsumā sčhšs arkiwa namu pahrbuhwet, lai išnabtu
wairaf telpu.

No Peterburgas. Keisariškā Peterburgas univer-
sitātē, tā „Torgowo Prom. Gaš.“ rakšta, išfiks sčhšs
ušžinojums: „Peterburgas univērsitātes padome pahrlēzi-
nata, ka univērsitātes un studentu interesē prāša, lai
normalā univērsitātes dšihwes fabrtiba nekawējošči ittu
atkal eewēstā, gresčhās pee studenteem ar ušžinojumu,
ušfahf atkal parafōs univērsitātes darbūs. Padomei
ir eespejības išfaldrot, ka studentu listenis, pret kureem
notifudžs nekahrtibu leetā spērti administratīwi solī, nēnu
mibštinaš. Profesori ir pahrlēzināti, ka minū wāžēkti
pallaufiš wīnu sčhšgō ušžinojumu.“ — Preeščhōšijumi
univērsitātē tad ari atkal ito ušfahfī 1. marā.

Peterburgā sčhšs dēdās, tā wāšis Peterburgas
amīšs Iasoms, tēdā Mišina seemas mahte, femneve
Stepanowa sawā dšimoli arafsa napašinat. Mišomas
ušhā sčhšās pret Mišina dēdi Mišeju, kura dēd-
bes bija aprāpītās ar ofinim. Mišejs bija leetis sčhšdu.
Wehl ihrahđiās, tā ari wina brāhšs Iwans pee Iep-
lamības bija pedālīees. Iwans ito apweeinat
un iuhim ari atinās par wainigu. Pežz wina u-
teifumeem tas 27. februārā wofarā, tēd Mišeje
peebēdrees guleja femē, wišch no wežās Stepanowas bija
išpāšijis 20 kapeiku preeščh brandwihna. Wežā wīnam
nedewa naudas, Iwans sčhša lomates un tad Stepanowa
wīnam eesplahwa azis. Sčhšafites par sčhšdu apwaino-
jumu Mišins wezenei ar tafi eesfā par galwu un tad
seewa nokrita uš grihdās, tad wišch tai aiššwāudra
rihli ar rofam un eebahša tai pehdigi „bišfi“ mutē.
Iwans, apgalwo wina brāhšs, kaut gan tā brehbes
aptraipitās ar ofinim, pee Iepfamības ne ešot pedālīees.

Kleberga swehrnizā 27. februari notifa sčhšs
sčhšchalige atgadījums: Publičas bija dāudš. Starp
apmeklētājiem atradās ari tahds G. kgs ar seemu un 4
gadus wežu meiteni. Kad arenā ušwēda weenu no inte-
resantāteem sčhšteem, behrns wehļežās lauww apšlati
tuwaf. G. panehma behrnu uš rofās un peegahja tuwat
pee lauwas krahtina, kur tāni břihti bija ari swehru dī-
ditājs. Peepēšči swehrnizā atštan firdi saplosošchš išeaiu
kleedēens. Lauwa meitās pee krahtina trelīneem un sawu
ketnu žaur teem ihbahšis, sčhšrahb behrna galwīnu.
G. Igm palīta nelabi, publika ižehlās teels uštrauktums.
Tāfā behrna mahte ne ozumirli nešāubēja aphehrību un
sčhšrahba lauwas ketnu, lai atšwabinatu sawu ušhuliti.
Wīnai pešēidšās palihgā tahds no šfātitojeem un wee-
noteem spēhsteem teem išeidās išglahbi behrnu no lauwas
noeem. Išrahđiās, ka sčhšens bija dabūjis itfai neelelus
eewainojumūs pakaušf, jo beefā seemas žepurite bij tei-
žami aišfargājuše behrna galwīnu. G. Išeī behrnu
gļchbjot rofās deesgan šipri šaftrambatās.

Mištiba Peterburgā. Pežz ofižielām finām
no 31. janwara lihđi 6. februarim nomira Peterburgā
594 personas — 351 wihreētis un 243 seeweetes. Wīnu
žitu Eiropas leelpišehtu starpā eewēhma mištības finā
pirmo weetu — Maškawa, kurā iļ uš 1000 žilweeteem no-
mira 27/10 žaurmehrā. Pežz Maškawas nahja Peter-
burga ar tāini 27 mištības gadījumeem iļ uš 1000 žil-
weeteem žaurmehrā, tad Budapešta ar 22/10 žilwetu, Ofesa
ar 21/2 žilwetu, Wiņne ar 21/10, Parīse ar 20/10, idēna
no tuhštōšča, Londona ar 19/10 un Berline ar 16/10. Tā
tad Maškawā famehrā mišwairaf un Berlinē mišmafaf.
— Kas atteežas uš dāščadeem štimības weideem, tad ar
diferitū un krupi nomira Londonā 33 žilweti, Berlinē 19
un Maškawā — 11 žilwetu. — Ar mašalam nomira
Londonā 22 personas, Parīse — 15 un Maškawā — ari
15 personas. — Mušfu galwas pišečā nomira ar
plaušču diloni — 97 personas, ar mahģas
un wehdera faitem — 48 personas, ar diferitū — 26
personas, ar plaušču karšoni — 22 ar wehdera tīfu —
21, ar šcharlatu — 10, ar mašalam — 8 u. t. t. —
Wehri lihđi 1/2 gada weži nomira 148. No 1—5 gadu
weži — 125. — No 30—40 gadu wežās nomira 69 per-
sonas, no 40—50 gadu wežās — 59 personas. — Ar
wežuma wāhjiwu mira — 22 un nedšihwu peedšimuschu

behrnu bija — 30. — Augščā minētā laimētā mištiba
bija Peterburgā par 14,2% augščata nēlā 10 gadu žaur-
mehra mištiba un par 0,6% augščata nēlā nedelu
eepreeščh. — Tani pašča laika, t. i. no 31. janwara
lihđi 6. februarim šafliwa 454 personas. Wišwairaf ša-
šliwa ar wehdera tīfu, proti — 153 personas. Ar dife-
ritū — 80 personas, ar mašalam — 110, ar šcharlatu
— 35, ar gawo šlepu — 18, ar plaušču karšoni — 13,
ar wehja bafam — 20 u. t. t. — Nelaimēs gadījumu
ar žilweeteem bija — 81. — Pilšehtas žiwitējora šim-
nizās bija 8490 šlimneeku. Tō starpā bija wišwairaf
šliwu ar wehdera tīfu, proti 666 personas, tad ar
plaušču diloni, šcharlatu un diferitū. — Swabadu weetu
sčhšis šlimnizās bija tāfai — 48.

Dšelsželu departaments notežis, ka uš robe-
ščham un atpatalejoščhōs brauzeēds apšapotaju pulkā ja-
bubt mašafais weenam, kas prot min. apgabālā wairaf
išplatītās sweščhās waldodās.

Metriško mehru un swaru sistemu, tā „Bet.
Wed.“ rakšta, domātis eewēst išeheginājumu weidā uš trišs
gadeem, šafstot no 1901. g. uš Krewiņas dšelsžeteem.

Gulamwagōni. Ar 1. maju nabšs spēhđā želu
miništra apšiprinatāis nolihgums ar starptautiško gulam-
wagōnu šabeedribu. Pežz šči nolihguma šabeedribas
gulam- un restorāžiju-wagoneem un sewiščkeem wižēe-
nem bušs břihw braukt pa wišeem trona dšelsžeteem.
Pežz šči nolihguma 1. un 2. klāses pašāščēeri, kureem
uš trona dšelsžeteem aht- waj kahrtigu wižēenu bietes,
war uš trona dšelsžeteem eewēst weetas ščo pašču klāšu
wogondš, kas peeder starptautišfai šabeedribai un atrodas
weenas ščhšrās wižēenā, peemahģojot noteiktu peemāšfu.
Par weetas eewēščhanu starptautišfās šabeedribas peenah-
ģizās klāses gulamwagōnā waj sewiščdšs wižēendš lihđi
ar wāšiš nodofkeem žamāšfā: 1) 1. klāses gulamwagōnā
0,006 rbf. no personas un weršes un 2. klāses wagōnā
0,005 rbf. no personas un weršes; 2) sewiščdšs wižē-
endš, išeemot Sibīrijās, 0,012 rbf. no personas un
weršes un 3) Sibīrijās wižēendš — 30 procentus no
tarifa par brauščhanu peenahģizās klāses kahrtiģā wižē-
enā, t. i. tahdā, preeščh kura nam nolīta peemāšfa par
ahtrafu brauščhanu, tā kurtjeru, ahtwižēeneem u. t. t.
Tāi gulamwagōndš pašāščēereem sčhšadatu leelatu eht-
ribu, tad starptautišfai šabeedribai peenahģās dot teju un
tafeju uš pašāščēeru peepražiščhanu pežz želu ministrijas
apšiprinata ženu rāhditaju.

Žif tautškolotaju wajaģa Krewiņā? Rahds
Krewu ščurnāis ižehņināis uš laišištū šīnu pamata no
1897. gada, ka tā šafstās žentralās gubernās wajaģiģs
110,948 školotaju, ja wišas no waldības preeščhētās školās
atwer. Žumirli darbojas itfai apmehrām 17,000 školo-
taju, tā ka minētās gubernās ween išrabtu ap 93,000
školotaju.

Par Tolšioja jaunāko romanu amīšs pašneedš
Istafāš Iwans, sčhšs dšimolītis gadeem Tolšiois atfai
šarāštītiš romanu, kas, břihs no šarāš poliščh uš
šabeedribas tendēes, itfai žaur žewi palču dēra eesraidu.
Tas ir leetis, dšihw mišchēišchōs romāns, pilns darbības,
ižhōes parāhđības un eesģas. Tāi ušdēmams ir, kad
hāčadōs mēnu, sčhšs mišchēišchōs romāns žilweta šēd.
Grāis eewēmums par ščo romanu nōmehļa šabdrā-
ģam uššim Iwans sčhšs Iwans. Šis roman-
is gataws gulejis Tolšioja rakšamā galda atwiltne, bet
wiščh to nēlaidiš klājā, tabehf ka tas peeder pee to, to
grōfs pežz šaweem itgādejeem ušfateem behwē par „išliktu
mahštū“. Klājā laiščot, wišch romanu wehl wišai pa-
matigā pahrtahđajis.

No Wīnas. Pee mums dāšči bineeki peefopj
eewēšigu weitalu ar ubagoščham. Uš tā šafstā škadērales
laukuma latu deenu reš leelafš barūs pihtu, kuru
starpā ir wišwairaf Sčhđi. Wāšee wāšanki pašahwigi
ušfauģ garamahģejeem: „Luhđu kapeit!“ No wežateem
išhūitee dāšči ir gan teesčham nabagi, bet to starpā ari
dāšči pahrtištūžu Weištu dehfi. Ščo rindinu rakštito-
jam preeščh pahris nedelam gadijās apantatees šahdam
Sčhđi sehnām, žil wiščh pa deenu tā deedeledams ša-
tāfa naudas, atbilde štaneja sčhšā: „Di, wakar šs 3 rubtus
pahņeju mahģā, nefinu, tā bušs sčhōdeem, dīwōš gādēs
es jau ešnu šafāšijis wairaf nēlā 700 rubtu; manam
tehmam ir dīwās leelafš bōdes, wiščh teiza, tad es
buhščot šafāšijis 1000 rubtu, tad ari man eetaiščot
bōdi.“ „Wot geščhēf!“

No Witebskas. Weetejā gubernās amīše rakšta,
ka pežz šču rūhņeeku ižžinojumeem sčhšs gads nebuhščot
išdewiģs preeščh šči pluhđināščanas pa Dargamū uš
Rīgas ofu, tāpežz ša šneģa truhštuma un šfātās seemas
dehfi šagaidams šēšs ušdēns Daugawā. Weš tam ari
šlīto želu dehf šoti moš šofu materiāla ešot peegahđās
pee upes krašteem. Tā tā no wairaf Witebskas un Smo-
tenstas gubernu aprānkeem leela dāfa femneeku pee šofu
pluhđināščanas atrod eewehrojāmu blātis pelnu, kas
teem dōd eespehju tā nēlā šfstees žauri, tad teem sčhšdōs
apšahłīdš šči behđiģs ištātis uš nabtotni.

No Kremeņščuģas. Wrahla šlepama. Nakti
uš 24. februari tahds Rabinowičšs, 16 gadus
žaunellis, pa 10 laiku, kamehr wišā ģimene guleja, pah-
greģa šawam 13 gadus wežam drāhlim rihfi, tā ka tas
uš weetas bija pagalam. Šlepawa aššinees par wainigu
Gemelli šfāidri ušimami. Deenu eepreeščh abi brāhli
jawā starpā hidojušchees.

Karkowas univērsitātē išfiks sčhšs študīnājums:
„Eewehrojot to, ka Karkowas univērsitātes študenti iģafu
lauku šuhģalwigi aštāfās no preeščhōšijumu ap-
melleščanas un žiteem školās darbeem, uš augščatās mah-
ģības waldēs rihģojumu wini teef ašfiri par šahdeem, kas
no univērsitātes pašči atwalinājušchees reģp. ištahju-
šchees. Atwalināščanas apheģības wīneem šifš išeģeģos
žaur poliziju. Tee no ištahjuščamees, kuri nehlas aštal
ešahģēes univērsitātes študentu šfātā, lai turpānā pah-
trahktās študijas, war eesneģti pa pašu luhģuma rakštus
uš univērsitātes rektora wāhđu, eewehrojot pašahwōščōs
noteitumūs un ušdot sawu adrešf.“

No Iļas Auštuma žema. Mušfu školās
reģp. luhģščanos nams itā nu no mahģitēja S. kģa
eewēhtis. — Kas wišs wehl neniečēf pašaulē, par to lai
wehštā sčhššās rindinas: Pee laulāščanas ne wišai šen

atnahģa lahds pahrtis, nemeem beš jeb šahdeem dokumen-
teem, kas peerāhditi, pee lahdas tizības peeder břihtģans,
bet pehdejais nefināja pat, kur un kad tas dšimis. Mahte,
kā jau seeweete — ne beš wiltus — pašēidšās dehlam
išpalihđēf, ihfi un gāšči mahģitājam pašahđrodama, ka
dehlīnšč dšimis aturat tajā gadā, kad bijufe ređšama
ašles iwaģiņe! Bet tā ka štarp mums neatradās nēweena
astronoma, kas ščo laimigo gadu waretu apšimēf šfāt-
teem, tad, deemščehfi, laulāščana bija ja-ateef, lihđš
kamehr břihtģans pašēšs šafinatees ar astronomēem un
išdibinat to deenu un štundu, kad šči iwaģiņe ir špih-
dejuše. — P.

Kafanas eelas un laukumī pehdejā laika wāhđu pilnā
finā pahrtiđiti ar ubageem. Polizijai un meerteesne-
šcheem darba pilnas rofās, pirmajai ubaģus apweeinot
un pehdejeem — tos teefajot. Uš arešju notesafato ubaģu
ešot tīf dāudš, ka weetejās aresta mahģās ne-efot eespeh-
jams wīšs notesafatos eewēetol un arešta mahju ušraugi
beščhi ween žuhtot atweštos ubaģus pee meerteesne-
šcheem atpafai. Uš šči eewēstā meerteesneščhi žutisčees
peespeefi par ubaģoščhanu notesafatos behrnūs nobot šlo-
heerds uš peeaugščhōs atšait břihwīdā, nododot tos po-
lizijas ušrauhđibai. Sčhšis deenās femštes aresta nama
pahřinatājs pašinoģis weetejeem meerteesneščheem, ka
aresta namā ešot telpas preeščh 80 personām, bet tani
jau eewēetoti wairaf par šimtu notesafato, šapež wairaf
nekahđā šinā newarot ušņemt. Dāudžēem meerteesneščheem
šatru deenu nahfotees išpreešt wairaf nēlā 20 prahģas par
nabaģoščhanu ween.

No Oļopoles (Podolijas gubernā). Nakti uš
22. februari šče notifa sčhšs gadījums: Ap pusnakti
pilšehtas klubā aisešees eesfrehja atpafai lahds eerednis,
kas tīfō bija klubu ašfahģis un šfāhtija weeseem, ka tur-
pat klubam pret oirā pušē ešohđā bāsnija laikam šafotees
šāģruht, jo tani dširdams šawads trošnis. Tā ka pil-
šehtā jau labu laiku bij išpaušās baumas, ka bāsnija ne-
ešot šipri buhweta un drihfi šabrulščot, tad ļaunajai
wehštij wišf notizeja un dēwās aģrā rāuhđit, kas noteef.
Bet bāsnija wišs bija klusu. Ištrauzēee weefi jau gribeja
atgreesees klubā, kad peepēščhi bāsnija atkal ašfaneja
dōģisčs trošnis. Mehģināja šwanit, bet tas neišdēwās,
jo šwana šrihšs pahrtuhfta. Sčhša kleeģt, šafstehja laudis.
Pa tam išrahđiģās, ka bāsnija ir sagfi. Weens pat meh-
ģināja pa logu išleht, bet eerauhģiģis šaudis, atmeta ščo
nodomu. Bāsnijas durwis tifa adarītas un eewahģeem
parahđiģās sčhšdšs štais: Smāģā, ar 8 ašfšģgam aš-
leģģtā dšels lahde, turā glabāja bāsnijas mantas, uš-
laušta un išlaupta; bāsnijas wīdā guleja weens no šāģ-
leem, lahds B., ar pahrgreestru rihli šawās aģinīs. Dirs
sagliš laikam nepamānīs bija eemāišēes bāsnija eewah-
ģuščhō šauščhu barā, kamehr wehl uģuns nebija eedešinatā. —
Sagliš išteģis, ka wīnam wehl bijis otrs beedēs. Blehšča
dšihwiba breeģmās.

No Rīgas.

Wišfemeš šawštāpejas školotājs palih-
đības beedribas waldē 6. martā bija sčhše. Preeščh-
neēš šawā, ka štatūš adbrulāš 1900 ešemāģars (500
Ewroa, 300 Latweešču un 300 Wāģju walōdā). Weh-
deem šafst itē sčhšitū Krewu waldēs, uš šemšchā
peepražijumu wāweeģu waj Wāģju walōdā. Wāģģu
sčhše bušs 20 martā pulstēn 6 pežz pusdeenas.

Puščhina swehtkeem. Šča gada 26. majā
Krewiņija šwin šawa leelafā dšejneefā A. S. Puščhina
šmitģadu dšimščanas deenu. Kā ešam dširdejušči, A. S.
B. Derigu grāhmatu apģahđāščanas šodāta nodomāģufe
uš ščo deenu išdot Puščhina rakštu krahģumu Latweešču
tuškožu. Waretu buht, ka weenam, otram no Latweešču
dšejneeleem dāšči Puščhina dšejoli pahrtulloti, kas tomehr
wehl Latweešču walōdā naw drufati. Wehļeģams buhtu,
ka sčhšči tulšōjumi tīktu eesuhiti minetāi grāhmatu ap-
ģahđāščanas šodāfai.

Meteors, kuru šče Rīgā sčhšēdeen, 28 febr.
pulst. 10 wafarā ređšeja, eewehrois ari Žurjewā, Vee-
pajā uš dāudš žitās weetas. Amīšs dšihwi pahrrunā ščo
parahđību. Rahds šinotājs „Rīg. Rundšč.“ rakšta sčhšā:
„Lai gan man nebija lemtis ređset parahđības šahłumu,
tad to teefu beģas, t. i. meteora nošūščham es jo šmalti
nōwehrojū. Pirmajā aģumirli eespaids bija tahds, it kā
mišģiga rakete išfštādama dāščadās krahģas šrifru“ uš
femī. Šo šemafu tas nahģa pee apwāhřčhna, jo
wairaf tā šģģanā krahģa pahrmehrtās dšelēnģā, kamehr
pehdigi gāišmas parahđība noģuda pee šemela apwāhřčhna
aģi mahłoneem, kuru plahņatās šahrtās wehl lahđās reģ-
ses ušģibeja, tad beidsot wišs palīta tumģā. Tā ka nu
meteors pašuda aģi mahłoneem, kureem pežz maneem
nōwehrojumeem wajaģeja atrāstees pār Žehim waj Ļimba-
ščheem, tad ir jāweenam, ka, ja tas ir kur nokritis femē,
tad tāfai aģi šchim pilšehtam, waj ari Semela Wišfemeš,
t. i. ja tas tāfai degot naw iščhđiģis glušči puettīdš, tā
tas arween palāitām ar meteoreem mehđi notift, ja tee
nonahf femēs atmosfēra.

Žulija Wabrņas-Štāidrit šdše šwinēs trešč-
deen, 17. martā Rīgas Latweešču teatri šawu 10 gadu
štauwēs darbības jubileju. Tā ka šči wišai apđahwi-
natā mahšleneēģe šawūs pirmos šolus spēhrufe uš no
manīs wadības šfatuwes un es arween ar leelafō intereģi šejoju
wīnās atihštības gaitai, eesłata par sawu patrištamo pee-
nahłumu, mahšleneēģes goda deenā publikas eewehribu
peegreest Wabrņas-Štāidrites šdēi, lai teatra draugi ne-
peemirštu godu parahđiti tai, kas to šmitahrtigi pelnījuše.
Žau pašča pirmā išrahđē, kad Wabrņas-Štāidrites šdše
dešmit gadus atpafai išeģģināģās Želģawās pilšehtas
teatri, tehłodama „Štāidrites“ lomū lūģā „Kas tee tahđi,
kas dšedāģa“, biju tāiģni pahřteģis no wīnās reģam
dahłonām nu publika to godināja ar šlatu peekřščhanu,
ka išeģģejā Štāidrites išrahđitāja nolēhma, par peemīnu
ščiā deenai, uš wišeem laikeem peepaturēf „Štāidriti“ par
sawu šfatuwes wāhđu. Tahđi pat brangi pānahłumi
bija ļaunajai altriģei, pedatotees Rīgā pee manām išrah-
dem „Uleģā“. Ari gadu wehłaf, kad žeen. gawīneēģe tifa
pahri aģimata Rīgas Latweešču teatri, tā lūģā „Šafišču
meitas“ (Rošes lomā) parahđija no ļauna šawas ļaulās
dahłanas. Un šchōdeen? Nu, šchōdeen mehš wīnu

waram eestati par ihstu statumes rotu un taisni schodeen ihstais brijbis, zeen. mahfleenerzei nowehlet, lai tai nelas nejaruhntinatu teatra dšhwi, tā ka winai wehl iigus gabus buhtu eespehjam, sawas tautas peederigos eelihs smot ar saweem zildinajoscheem mahklas tehlojumeem.

U d o l f s M u n n a n s.

Rigas Latweeschu teatri israhbdis: swēhtdeen, 14. maria opereti „Atrasta manta“ un joku lugu „Mana seewas mahte“.

„Meistarstis“. Zumprawu un Minzeelu stubri, tahda deena no rihā, tahdai kundsei israhwa tahds 17-18 gabus wezs sehs naudas malu ar kohdeem 15 rubteem naudas. Kundse sahla kleeht, lai sagli ker. Kabds pawezs eelas slauzitaiz gribeja sagli apturet, bet pehdejois pirmo nosita gar semi un laida fetas tahlat. Tad wehl tahds kungs fokehra sagli aif swahrku aplakles un gribeja to noturet, bet weillais sehs ari schim israh-wās un, aifstahdams fehrejā tīfai swahrkus rokā, laidās kreldās tahlat muft. Weidjot tomehr monigo behdseju fa-kehra tahds spehzijs jaunš zilwels, kuršch to notureja kamehr peestehdās ari gorodowojs. Wet naudas malu pee ta wairs neatrada. Daschi isreizās, ta fakertam bijuschī ari wehl dini žiti beedri, kureem tas, garamifredams, malu peesweedis. Manigo jauno „meisteru“ aifweida pee-nahziā weitā un, zerams, ta ari wina pahrejos beedrus ifdofees usdabūt.

Dschutas un linu israhbdajumu fabrika pee Rihschu efera, tā „Rig. Tagebl.“ salas dširdejuse, us-sahlfuse patlaban sawu dardibu.

Par Spanceeschu Konsulu Rigā, tā „Wid. Gub. W.“ isfludināts, Keisara Wajeslatai labpatizis ap-siprinat Heinrichu Gasparu Waltesu.

Mušu maišes ženas. Dšihwe maišes ženas eenem pirmo weetu. Tadeht tad ari daudšās pilsehtās maišes ženu patwaliga paugstināschana ir nolēgta un ta war notikt tīfai ar pilsehtas administrāzijas attāuju, pee lam wispirms, sinams, top ewehrois, waj miltu ženas teescham tīf augstās, ta agrakā maišes žena japaaugstina. tahds noteikums toti noberetu ari Rigai, kur pa brijšcheem, tā par peemehru, tagad pat pastahw pawisam newenadās maišes ženas. Tā weenā pahrdotawā rupju rudšu maiši pahrdod par 2 lap. mahzina, žitas atkal par 2 1/2 lap. un wehl daschi nem pat 3 lap. Wet ka schimbrihščam atlez wehl pelna pahrdodot par 2 lap. mahzina, peerahda teš nedaudsee weikalī, kuri par šcho lehto ženu pahrdod itin labu un garščigju maiši un pee leeleem apgrošijumeem is-bsen it kreetnu pelnu.

Arestantu wahgi. Polijimeistars R. P. Bertika lās žizis preeščā pilsehtas estahdām, ka buhtu nepēze-ščamī wājahžis uš pilsehtas rehkina eegahdat femiščhūs ratūs preeščā arestantu wadāschanas, tā „Rischf. Westn.“ žino. Sawu preeščhittumu polijimeistars pamato schahbi, ta preeščā arestantu weščanas buhs masal wājahžis fargu, ta isbehgščanas gadijumi nahts masal preeščā un ka pehdigi publika buhs atwabinata no nepatiškāmā stata, tad arestanti fargu pawadiba teel wesi pa aktam. Ewehrojot, ta schahdi zati neimāhtatu wairat par 400-500 wāneem, ir jazer, ta pilsehtas walde šcho preeščā-škawu leetas labā ewehros.

Regantijs waras darbs. Kahda us leelas Maslawas eelas dšihwojšcha D. sinojuse polijitai, tā awiše „Rischf. Westn.“ raksta, ta winās dšihwolka loiminsch, ašonpādšmit gabus wežais R., ewilinjais pee sewis winas abas meitenes, weenu 4 un otru 7 gabus wežas un pa-strahdajis pee winam neglihtus waras darbus.

Schauschaligo dšelszjela nelaimi 20. februari mahžitaja L. Krona kundse stāisti aifstahsta awiše „Rig. Rundsch.“. Nelawejamēs tadeht ari saweem zeen. lafi-tajeem pilnigi aifstahstī šcho žene. aju leezineezes perwilzijs un pateeso sinojumu, kuršch štan schā: „Utānjeet man pa-sinot, to esmu peedšihwojuse nelaimes gadijumā 20. fe-bruari dšelszjela wagonā. Wagonš postahweja no 3 no-dalam, weena preeščā damam, weena preeščā nefmeh-tajeem un weena preeščā smehtetajeem. Damu nodata neatradās widā, bet wagona weenā galā, ar ischetreem gareem un ischetreem ihšeeem soleem un mehš tani atra-damees tahdas 16 personas. Kungu nodatāi blalam bija fešchi mafi un fešchi ihši soli, us kureem wišas weetas bija eenentas, tā ta weenai damai un weenam kungam wairs nelur nebija telpu kur apsehstees. Pa abām no-dalam topā bija tahdas 30-32 personas. Es sehdeju damu nodatā pee pirmā loga us garā sola, eepretim is-ėjai, man pretim tahda weza kundse, tahda eezirkna dire-ktora atraitne no Wilnas, Kaunas waj Grodnas, winai blatus tahda jauna Peterburdfeete un aif tās feeweete, kura bija eenahfje līhš ar abeem benzina „baloneem“. Pudele fatra woreja buht 4-6 stopus leela un tān ap-wihti bija balti stalini. Blatus isėjai pee loga sehdeja tahda žita feeweete, gabus 24-26 weza un tai pretim tahda labaku aprindu Schihdeete. Man blatus sehdeja feeweete, kura tīfā isglahtiba un pirms jau sawus peedših-wojumus isstahstijuse. Aif mums atradās tahdas 8-10 jaunas Latweetes un Schihdeetes. Eenahfje ar abām benzina pudelem kupejā, feeweete tās nolika man eepretim uš plaukta netahstu no durwim un gaseš laternai ne wišai tumu. Es winai šāji, lai ta leel pudeles sem sehdehta, nemaf nenojausdamā, tas taniš atronas. Dama man pareišā Wahju walodā atbildeja: „Ne, tur pudeles newar stahmet.“ Tīfdaufi man japešihmē, ta Schihdeete pee nelaimes naw wainiga, jo pudeļu ihpāschneeze bija slaita feeweete, tahdas 24-25 gabus weza, runaja labi pa wahžifli, un tai bija līhš wehl žitas dasčas mafalas pazinas. Mahžijās, ta wina nezejo tahtu, bet dšihwo tepat kur pilsehtas tuwumā un beechi ween eebrauz pil-sehtā, lai isdaritu eepirtumms. — Bijām brautuschī knapi tahdas 5-8 minutes, te weena no pudelem plībsa un sprahdseens bija dširdams, it tā tad lampas žilindris sprahgiu.

Mana kaimineete darija pudeļu ihpāschneezi us to usmanigu un te jau ari tahds schidrumš sahla pilet uš soleem un grīdu un dšihwi ween strauwem līht. Pudeļu ihpāschneeze šāji: „efat it meerigi, es wišu ušlanzichu!“ pašlanzija schidrumu sem sola pee truhbam un uskahpa uš sola, lai nožektu pudeli semē. Te ari uš reis isplāzjās šipra etera waj benzina smaka, es šabijos un ussauzu

sawām līhšželotajom: „tas ir eters, mums draud breef-mas, es eechu prom!“ Mana kaimineete man usschahmās līhš. Mehš gribejam tīf lungu nodatāi zauri laudā. Wiše tas notika mas sekundes un tīfko mehš bijām fa-ineeguschās durwis uš lungu nodatu, te jau ari „kupejā“ aif mums dedša, wispirms grīhda (saisam benzins pee karstajām truhbam bija aifbedsees), tam sefoja pirmās israhbdseens. Atīkaneta fatrizinošchi kleeđseeni. Pastreh-iam irihš solus tahlat. Pēpēschī notifa otrs un treščais israhbdseens, kuri sadragaja logus, durwis un starpseenas. Mehš nu stahmejam leelmu juhrā, wiš wagonš bija wīdriš ar apreibinošchu smaršču, kura līhšsinajās klo-ro-formam. Dama, kura bija manā preeščā, pagihbuse, notrita gar semi un aifspostojā isēju. Žilweli breefsmigi kleeđja un druhmējās uš durwim, kuras bija uš eechu weramas un to tapehž nu newareja atwehrt. Lai gan žaur treščo sprahdseenu biju dabujuse treetzeenu pa pa-taui, — ta bija gase, kas man aif muguras eksplodeja — un man bija tā, it tā labā rola buhtu atrauta no meefas un mani draudeja atstahst šomana, es šanehmu tomehr wišus spehtus, pašfaijios aplahrt un redžu, tā „gangis“ man preeščā pilns žilweli, kuri gruhščas un kausas, pa kreisi ja-ahrbis logs, pa kuru tahds kungs isleezees, bet miteschanās rautā signala grošču un wil-zeens pehž mas minuten apstahjas. Schis kungs, tas bija A. Ramans, isflīhdeja pa logu, pehž wina wehl tahds kungs islehta laudā un pehž tam es. Aif manis žilweli palika gruhstotees un kleeđot leelmu juhrā. Wiš tas noriřināšas mas sekundes, es islehu pa preeščāpehdejo logu it lungu „kupejas“ un tomehr biju ar rumpi pa to isleekuses, mana monteta apafschdala wisaplahrt bija no-grusdeje. Leelwahdrēs uradnīšs atradās man preeščā, eekams wehl nebiju islehtuse laudā, wišč palika apatal leelmu juhrā; pirms tas bija it tā apdulis, wehl tas isglahtiba wairat žilweteem dšihwibu, un beidjot wīnu pahču degošču iswilla laudā tā beidsamo. Kad biju pehž lehjeena pa logu swahadā gairā nahlfuse pee sawanas, es dširdeju žilwelus wehl kleeđsam, redseju pa wiseem logeem ischadamees leelmas, patlaban dedša ari treščā nodata. Žilweli pa leelakai datai gan bija glahbuschees pa logeem — pee pirmajām durwim notifa eksplōzija, otrs ita žaur pagihbuscho damu aifspostojas un wairat durwju nebija. Tā ka nelaimē notifa seemā un wagona logi wiši dim-lahrt bija uswiltti, tad wareja par laimi isglahtees pa logeem; wafarā, tad logi teel tīfai pa pusei nolāifti, tas nebūhtu bijis eespehjam. Schaufmas, to esmu peedših-wojuse, man mušscham palits atminā. Nabaga degoščo žilwetu nahwes isbaitu kleeđseeni man wehl pastahwigi stān awiše. Ar isbaitem ween neweemam naw peetizis, es islehu laudā treščā un tomehr dabuju weeglas bruhzes. — To gan neižeele tee žilweli, kuri atradās wehl aif-manis. Tīfai Deewam waru pateiktrees, ta wehl dšihwoju, jo Wīnchī man ihštā laifā eedweša domas: behdj, te ir breefmas, jo ihnemot manu kaimineeti un wezo damu, kura sehdeja man pretim un par tīwu līhš šāju weh-tela newesmu dširdejuse, sadeguschās wišas pahrejas 5 fe-weetes, kuras atradās līhš ar manim kupejā. Wī mi-rušchee lungi ir iř lungu kupejas, jo damu nodatā, „ku-pejā“ bija tīfai damas. 20 minutes wagonš bija galigi nobedhš. — Lūhdsju eewetot sawā awiše šche pafinoto, to juhs aifhsteet par pareiju, jo esmu rakšijuse pilnu pateefi-bu. — Man jabrauzj pee daktera, tad es apmetišchos pee sawa kruhtehwa, mahžitaja Stolla, Tronamanineela bul-wari Nr. 23. Ja tahds ar mani gribein runat, tad gribu labpriet isfajit wišu, to šino.“

Par augšmineto nelaimes gadijumu wehl tai pašā awiše tahds bijis dšelszjela ohris eebilt, ta loysch kahdeem gadeem uš Rigas-Delas dšelszjela parafis-lemās wišus wagonu logus aifstruhwet, ta tos nepa-wisam newar attāift. Pirms tas daris tīfai 3. klasē, bet mehlat ari 2. un pehdigi ari 1. klasē. Žetojot schahdi noslehgiš wagonš, usmahzotees negribot juhtas, ta ne-laimēs gadijumšs te efi eepostois tā pelu lamatas. To leezinot gadijums ar augstārdigo uradnitu Merzbergi, kuršch, isglahtis wairakeem pasaschereem dšihwibu, buhtu ari pats isglahtees, ja wagona logs buhtu bijis galigi atāifams. Cerumai, ta logs warot isdauřit un tā tīf laudā, fatrā šinā japretojotees. Weentahrt logs isdauřot, warot dabūt smagas bruhzes un otrahrt, ja rahni newarot dabūt nořt, tad tam meefas pilnigas personas nelahdi newarot isprauntees zauri, tā tas notizis ar nelaiča Merzbergu. Žitadi buhtu bijis, ja zaurums pa rahmja teesu buhtu bijis platafs. — Wes tam žaur logu nosleh-gičanu ari gairš wagonšs esot toti karšs, daschu reis pat līhš + 20° R., tā ta perpeščhi no wagona pahrejojot laudā žitā temperaturā, kura termometrs daschurēis rahda 15° aukřumu, beechi ween noteleot ja-aurfšechanās un tahdi teekot paweižinatās šlimības.

Rigas apgabala ismēleščanas teefnešis preeščā swarigam darischanam islaibis usaižina-jumu, lai wišas tās personas, kuras 20. februari atrabu-ščās degoščā III. klasēs wagonā uš Rigas-Delas dšelsz-jeļa ušdetu winam sawus wahdrus un dšihwes weetas. Aifšihštam par sawu peenahktumu šcho usaižinajumu pašinot ari saweem lořitajeem.

Wihstama krabņneka apzeezinaschana. Šcha gada janwara mehneři Rigas polijijas šlepenwodata dabuja šinat, ta tahds nepařihštams žilwels, kuršč usdodas par dakteri Teodoru Wartschu, žaur daschadeem eemefseem no ahrseem un žitām personam Rigā ismahna naudu. Šlepen-polijija šcho leetu eesahla ismeklet un isfinaja, ta šchi pate-persona, isdodamās par medizinas dakteri grafu Leopardi, pehdejā laifā apzeemo eewehrojamatū personu namus un pee fratās nehšā akadēmijas nořtim. 4. martā Nikolaja eelā dšihwojšchais barons R. sinoja, ta wina dšihwořti eeradees tahds graf Leopardi un nosahšis šelta pulřtēni līhš ar fehdi un brelokeem. Wainigais dšihwumā no šlepenpolijijas ogenteem tīfā atrahstis un apzeemināts weef-nizā „Deutsches Haus“. Pee ta isstahščanas atrada dauf wltotu dokumentu, tā ari baronam R. nolāupito pulřtēni. Kaut gan wainigais ilgatu laitu leedšās aifhstees par wainigu, tomehr ar daschu peerahdijumu palihdšibu isdewās isřinat, ta tas peeder pee Rigas strahdneelu ofloda, sawas par Reinholdu Wartschu un sodu deht par tahdu jahdšibu jau nofehdejis žetumā, tā ari pirms ilgata laifa

žitās pilsehtās un ahrseem isdārijis daschadas krabņ-ščanas. Wartsch tīfā apzeemināts un leetāi dots šlumigš wihseens.

Rugņeeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. Sibens, kapt. Weinbergš, no Laviras isbrauldams, 27. februari nonahjis Jpswichē, Breedis, kapt. Prinžs, 1. martā atstahjis Gar-dišu, uš Demeraru, Amerikā, dodamees. Peter, kapt. Au-sats, no Doweres brauldams, 21. febr. nonahjis Newkastlē. (B. B.)

No ahrseem.

Wahzija. Pagahjuschās deenas notifa šihwas debates tautas weetneelu namā un awišeš par jaunā kara spehta pawatroschanas preeščhittumu. Tautas weetneelu nama komiřija bija žaur žentra (katoku baņizās partijas) uřstahščanas štrihjeje 7000 mihrus no pagehreteem 23,000, konservatīwās awišeš uš to draudeja ar reichštaga (tautas weetneeku nama) atlaifšanu. Galu galā isščh-roschā sehde, žeturdeen, 16. 4. martā katoku baņizās partija peelahpās tīfahlu, ta ta schimbrihščam gan paleet pee sawa pagehrejuma, nořtrihpot 7000 mihrus, bet tad gadu waj pahri gabus wehlak ar meeru eelaištees no jauna sa-runās, ja waldbiba pa tam stāpam buhtu atraduse, ta teescham bes teem 7000 wihreem nelahdi newar isřif- Tā tad formas šinā žentris (katoku baņizās partija) buhtu pa-turejis wīrořku — pateefiba tas aifnis wišus waldbības prařjumus par dibinateem. Tautas weetneeku namš tad schahdu resoluziju peenehma ar 220 pret 132 balřim pa-wišis kanlers Knas Hohenlohe isflāidreja, ta waldbiba schimbrihščam ar spreedumu meerā, bet patura sew teefību wehlak želt preeščā jaunšs preeščhittumms. Žentra wa-donis Liebers sawā runā nostahdija žentru, jeb katoku ba-ņizās partiju tā Wahžu walšis weenības glahbeju, tapehž ka, ja reichštags tīfā atlaifšis majā, waldbiba buhtu pee-speesta waldbit bes buščheta un žaur to waretu isřuft wiša Wahžu walřiju šabeedriba. Leeta tahda, ta daschadās Wahžu walřis kapa kopā walšis tahde 475 miļjonus markas tā šautkos „Matrīkularbeiträge“, ar kureem usura lopejo šoti, kara spehtu nu masā walšis paradu procentus. Un ja buščheta naw atwehlets, tad masās walřinas war seegtees malfat šchos „Matrīkularbeiträge“. Sewiřchī Bawareeschī un Wirtembergeeschī, kas jau šen ar Pruhšču šparibu neweera, droščhi aifžaitos no malfaschanam. Wet treifo (brihwprahtigo) partiju awišeš peefihmē, ta tainai šchis apstahstis, ta wehl naw atwehlets buščheta, daritu Wahžu waldbibu apdomigu un speeřu to turpinat wīsmas līhš wafarai reichštaga (tautas weetneeku nama) sehdes laifu. Žentris ar sawu peelahpšchanos esot glušchi weltigi ūwarigato reichštaga eerozi melis pee malas. Tam aizm redjot labal patizees stabtees waldoschas partijas šaulē, ša-nemi no waldbības dasčas pretahwaninas, nelā ar sparū un droščhēdibu aifstahmet tautas interesēs, sawu weh-le-taju wehļejumos. Konservatīwās awišeš toti meerā ar isřihgumu un tas jau ari šaprotams, jo ja tīfā isřihšotās jaunās reichštaga želschanas, tad tās wareja tīfai šaudet, kamehr tautšabeedriřee buhtu wiltušchi labako lomu. Pehž „Deutsche Tageszeitung“ šinam Sāščhu karalis peerunajis šejšora Wītumū II. atšajitees no pirmā nolūhta, atlaif reichštagu, ja tas paliktu pee saweem štrihpojumeem. No žitas puses turpretim aifrahda, ta no ta laifa, kamehr Sāščhu karalis tā šchibreja teefnešis līpes leetu isščhēdriš par labu Wīsterfeldes grafam, wišas šaites šarp Berlines un Drešenes galmeem esot pahrrautas.

Neligi atpafat, ka žinogs, nomira Sāščhu-Koburgas agrakā Edinburgas šerogas (kas apprežis ar šejšora Aleksandra II. meitu, leelmafi Mariju) weenigais dehtis. Tagad žehlās jautajums deht trona mantoschanas. Angļu karaleene Wīstorijs noturejeje šamilijas padomi, kura no-preeřis, ta par trona mantneeku Sāščhu-Koburgas-Gotas walřtinā paleet pahreja Alfredda brahča dehtis, Konnantas prinžis Arturs. Prinžis Arturs tagad 26 gabus wežs un eestahschotees dšihwumā Wahžu armijā.

Sēřis Rodesš, pašštāmāis agrakais Kapsemes mi-niřtru preeščneeks un dimantu karalis tahdu nedeku wee-folees Berlinē un tāpīš penemīs ari no pa'cha Wahžu šejšora Wītumū II. audienž. Žit dauf tas panahžis is-līhgščanas šinā deht Afrikas dalischanas, par to šinas neweenadas. Pehž „Frankfurter Zeitung“ šinam šarunas deht dšelszjela buhwes žaur Rihša-Afrikas Wahžu datu ne-weluschās. Wet pehž Berlines awiřchu šinam šadomā, ta šarunas weslas šelmigi, kaut nu gan wehl naw nelas ga-ligi nolihgšis. Rodesš bes tam wedis šarunas deht tahdas Porugatu kolonijas dalischanas Wahžijas un Anglijas šarpā. Angli ar meeru atstahst Wahžeem Porugatu Mo-sambikas koloniju šeeemla datu, kuras šimats tropiřis (karšis) un neweseljās. To teesu tee wehlas šew panemē deenwīdus datu ar Delagoas līhi. Žaur to ari Buern brijhwālistis ar saweem šelta un dimanta laukeem buhtu no Angļu kolonijām pīnigi eeslehgtas, to pahreščhē Angļu rokās buhtu tīfai laifa jautajums. Wet Wahži, tā leetas preežigi, ta teem Angli pawisam to atmet.

Projekts par Reinas-Elbes šanata buhtu eefneegts Pruhšču landtoģā, kur tas, tā šadomā, tīfš penemīs. Šdewumi aprehēnati uš 260 miļ. marķu, walřij buhtu igabus šafedš 5 1/2 miļ. marķas paradu procenti, atřikušcho datu usnemtos Austruma-Pruhščis pilsehtas un prowīnzes Kanalis buhřchot tīf leels, ka pa to wareschot braukt lugi ar 600-750 tonu (3800-4500 birtawu) šahdimu. Wes schaubam tas palehtinās ogļu transportu. Wet konservatīwās lapas ar šanali neweera, šewiřchī Šchēřijas agrareeři (leelgruntneek) par to pīti. Žaur šanali walšis dšelszeleem želschotees 40 miļjonu leels isstruřtums gabā (waldbiba gan žerē, ta pa teem 9-10 gadeem, kamehr šanali isbuhwēs, šatīfme tīf šipri penemšees, ta dšels-zele nezeetis.

Franzija. Šarp Angtu un Frantschu waldbibu deht Žentral-Afrikas dalischanas teel weslas šarunas, kuras pehž Angtu awišeš „Pall Mall Gazette“ šinam tapřchot dših-wumā nobehgtas. Rīlupes apgabala šinā Franzija pīnigi pee-lahpřchotees. Ari Rīlupes peetekas „Wabar el Gajal“ ap-gabals nahřchot Angtu rokās. Frantscheem turpreti pa-

lektot wiss apgabals no Senegala līdī. Tad eseram un tahlat līdī Nilupes lejā. Tahdejādi Anglu Nigera upes kolonijas tomehr būtu zaur frančiņu ihpašumeem atfaktirās no Anglu Sudana. To teesu frančiņi efor gatavi atfihit Anglu "protektoratu" (wirswaldibu) par līdī šchīm neatkarigeem Sudana apgabaleem, seiwischki par Darfuru un Wadai sultana walsti.

16. martā ministru preefšneeks Dipijs atbildeja uf dascheem nozionalisti deputatu (tautas weetneeku - tautibneeku) preeprašjumeem. Nozionalisti preeprašjuschki iisfaldroju u 1) par 3 seemefa departamentu preefktu sijnomeem Brisona ministrijās laikā, kuzā tee greefuschki waldbības wechribu uf leeleem naučas sūtijumeem if ohrsemem par labu Dreisufa leetaj, 2) par leetrabina Sabola Rana peh-tišchānu, waj Esterbasis peedālijees pee 1894. gada manewreem. Dipijs iisfaldroja, ka šchis preeprašjuschki preefkteem un pehdejee atbildejuschki, ka šchis nelad ne-efot sūtijuschki Brisona ministrijai tomihdfigus sijnomeus, ari eefschleetu ministrijās birojā neatkrastās neladības pehdās. Sabolam Ronom šchis jau 17. janwari pehšimejis, kapehš tas neis-tewees deesgan atturigi, uf to pehdejis efor atwainojees. Peh tom Dipijs wehl sijnaja, ka doumas par sļepenu mu-nizijas un eeroišchu krahjumu atradumeem pee Ašchiras Rabilteem efor nepateefās. Wissef wehl pahrrunā Urbana Gohiš prahwas iisfent. Ministrija bija zehlfue pret mineto raktneeku apfuhdšibu beht armijas goda laupišchonas. Bet Gohišs peerahdija zaur daudj leezineeleem, iisdeenejuschkeem ofizeereem, ka wisti ta aprahdijumi par nelahribām, kara teefās mihsfaluigu iisureschānos pret neleesigeem ofizeereem, ja tahdi teektot no generakeem protescheti, pilnigi pateefi. Tāpat wairaf gadījumās peerahdits, ka kreemni ofizeer, tas uprahdijuschki greefšneekleem nelahribās, tufuschki preefpeesti iisfahtees if deenefta, turpretim pehdejee palisuschki netil ween beht soda, bet wehl tufuschki labaki uf preefšchu. Tā tad ne-fstatotees uf wisu sparigo profurora ufšahschānos sivehprinato teefa attaisnojaja Gohiš. If ta redhams, ka Pariseefchu prahti rewifijas leetā maf pa masam tomehr paleel schau-bigi. Ne masumu agrako zeenibu pret kara spehfu satrize-najufe Esterbasija atpīshchānās, kas Parisee tufufe ar leelato lahri lahri. Pehz awises "Figaro" sijnam preefšimefse-jeums Deruleda-Abēra leetā efor pabeigts, un tee tappoch stahditi fenata teefās preefšchū.

Austro-Ungarija. Wozhu konferwatimās awises tonis doumas, ka no Austrijas ministru preefšneeka grafu Luna nodrutato jauno walodu leetofschānos nofajijumu iisfoščāna beht reischrata sijnās, uf 14. paragrafa pamata efor galu galā wehl labakā iiseja if tagadejās klifmas. Wozhu partijas par tahdu reischrata nezeeniščānu gan wifās, bet pehš tāš apmeerināfchotees, jo reischratā iisefi lahdu prahtigu preefšchikumu pee Wozhu-Tschū. Tā tad tā tā ne-eepejiami. Zantojums tufai, ka tufu waldības nofajijumi, waj tee daudj maf apmeerināš Wozhus.

Nupat pee Austro-Ungarijas Abriatistās jūhras pree-frales iiszechufes mafa saburščānās starp erzherzogu Franzī Ferdinandu (tronomantneeku) un Ungaru guber-natoru grafu Schapari. Erzherzogs braujis uf tuga ar Austrijas flagu, gubernators tam pretim apfweizinajis to seiwischki Ungarijas farogu, par to erzherzogs tā šahchutis, ka tas gubernatoru naw peenehmis.

Italija. Ar pahwista wefšibu tufschū nelahwot wifai teizami. Pehz awises "Opinione" sijnam pawests pehdejas deenas wairaf reifes apgihbis. Tā nepehšiba iis-deenas peenemotees, tā ka tam noleegis latris darbs. Wifstī atfal oggalwo, ka wahis, kas zehlfufes zaur augena iisgreeschānu efor pilnigi fahdijufe, pahwests gan juhtotees wahjsh un newarot atstahit fawu iisfahu, bet tas tomehr warot schah un tad peenemt daschadas personās audienzē un laifam worefchot ari stahibuhit 11. aprili noturamam patehžības deewafpojumam. Plauschās un firds efor wef-šell un tā nepehšiba ne-efot leelata tā tas parafsi mehšot buht pee 90 gadus wezemē žilweleem. Tomehr pehš "Ag-Saras" sijnam, augstee garidneeki, fardinati ne-efot ap-meerinati zaur abristu sijnam un noturot iisdeenas farunas.

Danija. Ka if Kopenhāgenes sijnam Angtu awifei "Daily Mail", tad ari Danija nodomajufe Rind egubēt lahdu ostu. Donu Rihta-Afrijas waiķonu sabsedribas direktors Heide jefofchot tapehš drijumā uf Rindu. Leeta gan iisfahūšas netizama. If daudj wai tajnība, ka pehš Donu statifstas 1895. gada apmellejuschki 495 kugi Rinas uhdeenus. Bet tad jau Rinas waldiba nupat atrahdija Stalijas waldības preeprašjumu deht San-Wuna ofiās if-nomāschānās, kur Italija tufschū Rinas uhdeenus 5 kara kugi, kur tad gan tā eewehros mafās Danijas pagere-jeumus, kuzai tufah ka naw kara flotes, lai wajadšības gadi-jumā Rindu ar waru preefpeestu preefahptees.

Spanija. Karaleene pawaldone parafstijufe 16. (4.) martā pawehši, zaur kuru fortēi - tautas weetneeki teel atzēti un iisrihōjamas jaunās jefschānas. Pehz jaun-eezelto fortēfu fahfahschānās tufhlin appreefchāms preefch-likums deht algas iisfahschānās no deenefta atfahsteem kareiwjeem. Sijnanschu ministris iisfaldrojis, ka šchis tah-dam mehšim warot sagahdat 30 milj. pesetu (10 milj. rbl.) par to kara ministris Polaiweija bijis kofī preezigs un iis-teizis tam fawu patehžibu. Waldibai jau žitadi ari teefcham jahihstās, ka data no beht algas atfahsteem kareiwjeem ne-peehbedrojas karlsteem. Karaleene-pawaldone paraf-štijufe ari jau meera lihgumu ar Ameriku.

Filipinu salas. Seemet Amerikānu Sapeenoto Walsju flotes un fahsumā spehfu wadonu stārpā newalda laba fatifme. Admiralis Dewejs wairafahrit iisfējis Amerikas waldei, ka ar Tagaleem nebuhšot weegla leeta, nebrīhšot ufnemtees fara gahjeenu beht peeteefschēem spehkeem. Generalis Ošis turpretim gribot iisfahditi spā-ribu un dewis waldibai padomu, ne-elaistees farunas ar Tagaleem, bet nemt tos abtri preefchā un salaut. Šcho fawu planu tad Ošis ari fahjis iispidit, ufbruzis Taga-leem un pehš wairaf deenu fahwas žihnas atfējis tos at-pakal pār Wafiga upi. Bet tahlat tā 5 Anglu juhdes (8 werfēs) Amerikāni ari netufuschki. Tagati firdigi ture-jušchēs pretim un wifš, to Amerikāni panahstahchi, jau ari tufai tas, ka tee nodroščinajuschki Manitas uhdens wadus no iisofstichānas zaur Tagaleem.

Peterburgā, 1. martā II. eefšchēja 5% premiju aifnehmuma 68. iisofejumā 500 rbl. winnesi, pehš "Prawitelstwenij Wjstnik" sijnam, krita uf schahdam serijam un numereem:

Ser. Nr.	Ser. Nr.	Ser. Nr.	Ser. Nr.	Ser. Nr.	Ser. Nr.
14 24	2546 22	5687 47	9073 32	11766 21	16323 10
20 5	2692 36	5697 41	9092 11	11876 42	16506 15
83 14	2714 15	5703 46	9166 20	12048 5	16559 4
125 45	2822 45	5789 11	9178 25	12174 41	16761 19
210 29	2841 24	5829 28	9236 10	12207 9	16800 38
266 24	3100 6	5862 43	9309 28	12391 40	16832 47
349 40	3155 44	5912 9	9361 27	12499 25	16868 44
390 16	3190 35	5917 38	9445 30	12638 10	17040 18
440 14	3234 31	5919 24	9455 49	12733 29	17122 37
447 7	3381 26	5952 42	9564 17	12739 19	17141 36
557 31	3400 6	6137 36	9675 3	12801 24	17146 42
590 47	3509 45	6141 15	9694 2	12927 34	17200 16
594 16	3517 18	6431 33	9810 20	13029 30	17224 25
671 18	3587 39	6630 30	9896 26	13124 24	17310 21
700 37	3751 48	6703 39	9931 10	13131 44	17350 50
734 44	3805 21	6790 12	9935 43	13369 47	17479 25
885 4	3835 26	6915 6	10033 40	13427 6	17630 38
1072 10	3846 31	6976 41	10199 32	13531 19	17713 42
1126 37	3886 39	7101 43	10282 49	13593 16	18047 8
1190 1	3950 10	7234 10	10385 44	13631 12	18140 9
1230 7	3955 19	7251 46	10427 35	13655 50	18176 40
1301 10	3996 43	7330 35	10456 10	13768 33	18312 17
1309 34	4133 31	7379 7	10476 25	13816 9	18392 29
1324 30	4157 15	7434 10	10491 2	13909 10	18402 29
1357 29	4315 14	7444 13	10529 14	13998 10	18880 49
1466 42	4455 32	7458 31	10691 28	14017 15	18908 23
1503 27	4568 15	7465 20	10712 10	14056 27	18992 44
1521 31	4653 30	7552 7	10940 18	14163 2	19090 47
1594 50	4791 45	7674 48	10956 6	14228 50	19251 29
1634 30	4855 42	7814 30	10963 30	14368 12	19306 38
1768 27	4864 7	7845 19	11091 42	14507 48	19486 31
1884 3	5056 50	7859 2	11149 5	14514 17	19620 31
1888 16	5060 35	8003 17	11187 30	14622 19	19662 41
1961 31	5070 44	8028 20	11188 11	14910 18	19687 46
1989 1	5185 12	8044 28	11190 19	15275 21	19704 27
2000 2	5210 31	8170 46	11350 7	15569 47	19725 34
2039 26	5225 7	8233 11	11386 25	15606 28	19857 33
2052 24	5274 34	8275 43	11392 39	15636 6	19879 25
2176 4	5278 37	8391 32	11490 9	15662 31	19970 20
2261 42	5348 34	8522 39	11501 35	15794 3	19986 35
2267 38	5424 8	8665 45	11663 17	15858 33	
2282 4	5465 13	8813 26	11665 18	15862 23	
2505 41	5546 12	8961 6	11761 41	16163 13	
2525 17	5589 36	8976 45	11727 5	16237 8	

Amortifetas tifa schahdas serijas:

84	2780	4597	7562	10495	13435	17220
298	2832	5057	7828	10591	13811	17584
499	2911	5076	7863	10633	14087	18246
602	2922	5125	7916	10673	14193	18430
627	2944	5225	8093	11161	14593	18552
782	2976	5270	8132	11495	14613	18554
880	3073	5583	8447	11560	14635	18616
886	3212	5666	8577	11571	14844	19089
1202	3293	6087	8748	11751	14899	19255
1429	3320	6093	9114	11862	14945	19324
1461	3431	6111	9297	11870	15184	19386
1620	3487	6184	9486	12247	15799	19490
1763	3509	6217	9500	12380	15799	19490
1911	3611	6297	9675	12478	15951	19620
2024	3633	6339	9687	12744	16057	19622
2147	3639	6379	9798	12842	16175	19736
2174	4101	6444	10144	13411	16348	
2626	4488	7477	10147	14070	16633	
2666	4537	7524	10435	13276	17146	

Pawisam amortifetas 130 serijas (6500 bifetes) kopā par 845,000 rbl. Šchis bifetes no 1899. gada 1. jūnija tufš walfšbantās kantors un to pilfchetu rentejās, tur scho eeflahschū naw, samafstahs ar 130 rbl. gabalā.

Teefleetu nodata.

Teefleetu jantajumi un atbildes.

I. Jantajums. No dšimstfunga ir dahwinats manam tehmam semeegabals u wifu mufschū, un winšch to wal-dibja tā fawu ihpaščumū 30 gabus. Wehlah tehwa nepeh-šchē jibās deht, es, tā tehwa kofejš, waldibju to semeegabalu uf lunge pamehli un tāš man ari dahwatš no lunge pehš tehwa nahwes. Waj buhtu lufumifstī, ta minetā dšimst-funga pehznahweš atnemtu man to semeegabalu? Not-hgums bija muifstis. Kas man buhtu darams? (Sihmejas uf Kurjemi.) R. N. D.

Atbilde. Baltijas gub. žiwilfikumu swoda 4473. p. nosafa, ka Kurjemi dahwajumam, tufhšibš wina wehritiba sneedšas pahri par 75 rbl., wajaga tufst iisdaritam notarialā lahritā. Ja tas neetel eewehrots, tā nosafa wehl 4481. p. Balt. gub. ž. sw. tad dahwatajam ir teefiba atfahpēes un winšch waf wifu dahwajumū atpafst apafaf. (Salidš. ari Rolif. par semn. teef. eeflahschū pahragof. Balt. gub. A. 369. 1.) Bet ja pa starpū laifu, wifadā sijnā līdš fahfšības eefneščchānā no dahwataja pufes, apdahwinatīs apgubrīnās dahwajumū ar taut lahdam nafam, tad dah-watajam, kufsch atēf dahwajumū, ja atfihit šchis nafšas par spehšā efoščām (turpat 4486. p.). Lai teifu, kas Jums buhtu darams preefch tā, wajadsetu sijnat tuwatos apstahstus: waruhit Jums ir pretprašības, waruhit seme-naw dota tā dahwajums, bet tā atalgojums. -ns.

Jantajums I. Mans laiminšč ir ustoifšijs schogu uf robeščas. Waj man ir lufumifstās teefības pagehret, lai winšch schogu atēf no robeščas? Abon. P. S. - 2.

II. Waj es waretu fawus laiminūs teefās jekā preefpeest, grabwi tufhrit, kufsch eet zaur winu ganibam un pta-wam un tufis aifmihšis no winu lopeem? Zaur grabwija trahskumu man pee lauleem un ptawam jefās leeli faude-jeumi no pahrmehriņa uhdens. Abon. P. S. - 2.

Atbilde I. If Sufhu I. jantajuma naw redšams, ka laiminšč buhtu schogu ufžehšis Sufhu robešču dalā - tad Jums, sijnams, buhtu teefiba prafti, lai winšch schogu atēf, - naw ari redšams, lahdi faudejeumi Jums jefās zaur laimina schogu uf robeščas. Lufums nosafa, ka robe-šču schogi ir žetami un ufturami no laimineem kopigi (Balt. žiw. līf. 993. p., sihmejas uf pilfchēam) un tā seenas, schogi, sehtmaki, grabwiji un lauku eščas, zaur kureem teef atdaliti blafufemes ihpaščumū, peeder adeem laimineem kopigi, ja pehš stahwofka waj redšamām robešču sijnem naw neščahabami, ka wini peeder weenam no teem, ka per-sonifst ihpaščums. If platai jair robeščai, naw wis-pahriği notēfts, to nosafa weetesas parafschās waj teefa. Kursemes pilfchēstās starp dweemē laiminu nameem wajaga buht 3 pehdam brīhwu telpu, t. i. katram namam wajaga atfahwēt no robeščas 1/2 pehdās. -ns.

II. Tā tā Sufhu seme ihpaščums laifam atrodas augstaf par laiminu seme, tad Jums lufums (Balt. žiw. līf. 997. p.) dod teefību prafti, lai seme guloščas seme ih-paščneeks nelawetu dabifšu sinega un leetus uhdens teef-ščānu uf wina seme un nesarihlotu tai fahfchēfchūs. Tahlat šchis laiminšč, uf kura seme robas uhdens swabadi teef-ščānai dabifstī fahfchēfchū, newar augstaf guloščas seme ihpaščneekam aifsteegt, scho fahfchēfchūs nobihdit pee malas (turpat 998. p.). Ja lahds grīb, tufhru waf tof u angtu pawairoščchānas noluhfā nofufinat fawu seme ihpaščumu un nowadit leelo uhdeni uf laiminu, tad tas wīnam teef atkauts, ja tufai seme guloščā seme teef pehš eepēhjas no faudejeumem pasargata (turpat 1002. p.). Tā tad li-kums gan atfauj Jums nowadit uhdeni zaur laimina lauleem, bet nepeefch laiminūs raft preefch Jums grabwūs. Turpretim, ja grabwis ir no Jums rafts, laiminam naw teefības kaut wīnu no lopeem aifmihš. -ns.

Jantajums. Waj naw brīhwu tufkot stahstus un mahjitu wihru raktus if Kreewu, Wozhu un Frančiņu wa-lodam, kāpat if Polu un Igauņu walodam? Jeb waj eepreefch jaispraša atkautā no fazeretajeem? Stolotajs B. J.

Atbilde. Pehz pawabwoščā lufuma ir dota pilna brīhwība tufkot fazerėjumūs, kufi iisdoti ahfjemēs no ahf-jeemueekem. Tāpat ari eefšchēmes autoreem (tā tad Kreewu, Polu u. t. t. raktneekem) naw līdš schīm teefības wee-neem pascheem tufkot fawus fazerėjumūs un žiteem tufko-ščānu aifsteegt. Jaunais lufuma projektē par fazeretaju (autoru) teefibam turpretim dod eefšchēmes raktneekem scho preefchrozību uf 10 gadeem, ar notēfamu 3 gadu laikā pascheem iisfahit fawu tuflojumu. -ns.

Uhtupes (torgi).

Wairafolifschānā pahrdos:
Seligawās apgabalteefa, Riģā:
19. mājā 1899. g. Wiltumam Kapreimijam peederigās "Morau" mahjas (73 def. leelas, 7200 rbl. wehritibā, bip. par 9360 rbl.)
- Wifzes pagafā, Dobeles apriņķi. (R. O. A.)

Walejas webstules.

Žeen. līdšfahrdneekem. Raitni luhdsam raktif tufai uf weenas lapas pufes. Uf weenas pufes farafhā tabehš, lai lufinu waretu fagrees wairaf dalās un raktif waretu falifst wairaf burfifstī, tas tad naw eepēhjas, ja raktifis uf abām pufēm. - Sijnomeem wajaga beht patefsem, ih-fem un foboligeem. Tā ka mams pufes tufi daudj sijnajumu, tad dahšs labē garuma u. t. t. beht palizis nelieetotā.

Jantajums. - Raitni luhdsam peenahit rebahjās, lai Sufhu stu-biju leetā ufturatos. R. N. D.

I. B., L., D. N. u. J. Sufhu teefleetu jantajumūs nodēmām lahdam admoftatam iisfaldroščānā. Wifpatri uderiger un swa-riģer tufst iisfaldroti.

Profesoram P. Šch. - Pefingā. Raktus "Kinas iisfentis" u. J. seņehmam. Šefnigi patefjemes.

I. - W. Wifstī atfahschānā sijnam iisfaldroščānā profesora G. Leidi-ka tufschū awifschū. -ns.

Tirgus sijnas.

Riģas labās tirgus stahwofstis ari pehdejas deenas naw neil-pahrgrohšēes. Weifala lufums turpinajas. Līfai iisfahšās par pašefinatām jenam mafafās partijās pahrdema. Startantifstīs labības tirdneebības raktifirifā sijnē bija weifala gurbenība un noģaiwoščā iisfureschānās. Approšjumi nebija preefchēfi, jenās tufri negrohšās. Seemas sehjumu nenoteifstās stahwofstis raktotajās semēs uftur tirgus noģaiwoščā tendēzi. No Riht-Indijas, Eģiptes un Af-Asijas dabutās sijnas par semās sehjumu stahwofstis naw nelahās labās. Semeņotās Walfstis sehjumu stahwofstis wehl ameen naw stahdri notejama. Pehš dahdam sijnam Amerikas semfopju labības trahjumi efor leelai netā pehn ar faw laifu. Leetbrītanijas eefšchējos tirgus pa labā dalai fahimbrīščām apghadā ar weetejo labibu. Kreewijas iisfaldroščam fahf-preefch wairaf wehribās. Frančijas tirgus peedahwajumi if eefšchē-jeem labības trahjumem paleelinajuschēs, zaur to jenās trufschās. Wozhu tirgi tufst. Kreewijas eefšchēje tirgi rahba tufat maf dšim-witās tā līdš schīm. Weetam rufu pemeetumi pawairojuschēs, tas iisfaldrojas zaur dšimwoneku preeprašjumeem neraschās apgabals un armijas wajošibam. Smeedumi ameen wehl maf, lai gan Rēlnās jūhras ofiās iiswēdumi, seiwischki iisfaldroščū un mafā, pawairojuschēs. Kopifwebums pagahjuschā nedēdā bija leelaf netā nedēdā eepreefch bet mafāš netā tani pahšā laikā 1898. g. Wifwairaf Kreewijas labību pagahjuschā nedēdā iiswēdā uf Angliju, tad uf Italiju, Franču un Holandiju. - Latības jenās fahimbrīščām schahbās:

Riģā, Kreewu, u 120 mahjūnu pamata mafā: 79-82. lap. pubā, Kurjemes raktif 77-80. lap. pubā. Lendenge: fahba.	
Kurjemi. 128-130 mahjūnu fmagi Kurjemes kufschū mafā 86-96. lap. pubā, 125-128 mahjūnu fmagi Kurjemes kufschū mafā 84-88. lap. pubā. Lendenge: meertiga.	
Kurjemi, fefchānschu, uf 100 mahjūnu pamata mafā 76-78. lap. pubā; Kreewu meechū mafā 74-78. lap. pubā; Kurjemes 105 līdš 114 mahj. im. meechūšā dob 74-78. lap. pubā. Lendenge: rahma.	
Wifšas. Labās gairchās auras mafā 78-82. lap. pubā; luhd-wetas auras mafā 71-73. lap. pubā; Kurjemes auras mafā 72-81. lap. pubā; Barjinas un Linnas - Seegas auras mafā 68-74. lap. pubā. Lendenge: rahma.	
Rifschēf. Stepu fefchās uf 87 1/2. proj. pamata mafā 134-135. lap. pubā; parafšās brāhš fefchās mafā 125-129. lap. pubā. Lendenge: rahma.	
Rifschēfū eifas raufchi, fājeenes, mafā 85-88. lap. pubā. Kreewu lufschēfū eifas raufchi mafā 81-86. lap. pubā.	
Sau	

Schaweis saklīnis, m.	20—22
Schawu. spēlis, mātr.	18—20
Saki, gabalā	40—80
Vreču gata, mātr.	15—20
Wistā, gabalā	50—70
Rahli, pahri	80—120
Biblis, gabalā	100—120
Sofis, gabalā	130—180
Kalku, gabalā	200—400
Srēbs, pahrs	60—100
Medni, gabalā	100—200
Kubeni, gabalā	100—200
Kartupeļi, puhrā	130—140
Rahli, puhrā	100
Burlant, puhrā	80
Salds peens, fopā	7—8
Bees peens, fopā	13

Sinat, fopā	6—10
Kalteti zigorini, fopā	6
Kurš, weefschu bibdeleti	4 1/2
milni, mātrina	245
Kubju milni, puhrā	30—45
Abhoiti, garnija	23—28
Salds krejums, fopā	10
Dschowenu ogas, fopā	8—9
Schneš, biobina	7—8
Stahbi lahposti, fopā	30—80
Schawetas renges, 100	30—60
Smaigas renges, 100	80—90
Sutini, weeteje, lahla	— 50
Sutini, Reweles, lahla	20—36
Bretlini, schaweti, 100	— 0
Bretlini, lahla	15—20
Bibdalas (weetejās) mtr.	15—20

rowna, Wina Keisariskās Augstības Leeknaš Michails Aleksandrowitschs, Leeknase Olga Aleksandrowna un Leeknaš Aleksandrs Michailowitschs ar Augusto Loulato Draudfeni Antischkowa pils bārnijā 6. martā baudija svehto wafarehdeenu. Winas Majestate Keisareene Mašte peh3 tam kopā ar Saveem Augstem Behrneem Leeknašu Michailu un Leeknaši Olgu apmekleja Aleksandra Newsta klosteri. — Wina Majestate Keisars 7. martā apmekleja Peterburgas mahtleoneku beedribas gleinu istahdi. — Tani pašā deenā Wina Majestate Keisars seemas pili sminigā audienzē peenehna jaunezelo Austrijas wehtneeku Grentalu un Seemet-Amerikas Saveenoto Walsiju wehtneeku Scharlemanu Lauri. — 3f Reweles telegrafe, ka Wentspils twaitons „Nordsee“, lahdebs ar keegeleem, Margenes falas twumā 8. martā nogrimis. Kuga laubis isglahbti. — Port Arturas (Kina) twumā twaitonis „Kijewa“ miglā uštrehjis uš sehta, bet tapis atal neapstahdets no ta nodabuts. — Kijewas, zulfabrikantu firma Kumbari bankrotejuse. Parahdu esot lahds miljons rubtu.

las atronas blakus St. Scharla kafarneem. Trihs apafscharewji eewainoti. Nolitamas jumis tifa 60 pehdu tablu aishweests projam. — Eksplozija notituse zaur newajūchu gadijumu. (Sina simejas uš sprahdeenu piroteknikas darbnižā, kura pilnigi tituse isjaukta un septini zilweki eewainoti. Red.) — 3f Berlīnes sino, ka Wahju Keisaru pahris 18. (6.) martā Berlīnē pee Kreemu suhtna bijis pusdeenā, pee turas wehl peedaližees walts langlers firks Hohenlohe, walts sekretars fon Bilows un ziti Wahju augstmani. — Firts Herberts Bismarks atlahiti isfazijis leelo paldees par daudšajem lihdsjuhtibas parahbijumeem pee wina wezatu paglabaschanas. 3f Konstantinopoles sino, ka pallawneeks Geinze un leitenants Sturdza atbraukuschi schurp, lai sultanam Wahju Keisara Wituma wahrdā tā dahwanu nodotu abtrschauschanas leelgobalu. — 3f Sofijas sino, ka Bulgaru knaš Ferdinands 5. martā parafstija pawehli, zaur kuru tautas weeteeku namš top atlaisis un jaunweehlejumi noteikti uš 25. aprilī. — 3f Rujorkas wehst, ta Windsoras weesnižā, pilsehtas widū, iszhlas uguns. 40 minutu laikā namš sagahjās. Bibhtas, ka 25 perjonas pagalam. Daudšas eewainotas. — Bet zil schimbrischam jau sinams, tad pee „Windsoras“ weesnižas degschanas gahjuschas bojā 12 seewetes un 2 wihreeshi; 34 perjonas eewainotas.

Rudsi uš 120 mātrinu pamata malfā 75—81 1/2 lap. puhrā. Lendenze: rahma.
 Weeschi (pubri) malfā 84—94 lap. puhrā. Lendenze: klufa.
 Weeschi malfā 71—78 lap. puhrā. Lendenze: rahma.
 Aulaf. Labas gahšas aulaf malfā 79—81 lap. puhrā; Kurtemes aulaf malfā 68—80 lap. puhrā; Kuršas, Karlowas, Telegas-Riwinas, Orlas, Kijewas un Barzinas aulaf malfā 70 lihds 79 lap. puhrā. Melnaušas (15 proj.) malfā 71—72 lap. puhrā. Lendenze: klufa.
 Kinfefhtas, 7 mehri Reischu sehllu malfā 126—127 lap.; 7 mehri Kreemu sehllu malfā 128—129 lap.; 7 mehri Steju sehllu malfā 132 lap., 6 mehri sehllu malfā — lap. Lendenze: stingra.
 Griti uš 100 mātr. pamata malfā 80—85 lap. puhrā.
 Sinti malfā 58—84 lap. puhrā. Lendenze: rahma.
 Saules puhrā (sanlāreeshū) sehllas malfā 60—70 lap. puhrā.
 Kaneses malfā 160—162 lap. puhrā. Lendenze: rahma.
 Kanepasi malfā 53—58 lap. puhrā. Lendenze: rahma.
 Kitijs. Rujās Kitijs malfā 56—57 lap. puhrā; wibejas Kitijs malfā 54—55 lap. puhrā un smalfās Kitijs malfā 54—55 lap. puhrā. Lendenze: rahma.

Telegramas.

Peterburgā, 8. martā. Wina Majestates Keisars un Keisareenes Aleksandra Feodorowna un Marija Feodo-

Дозволено цензурой. — Рига, 8 марта 1899 г.
 Шпашнекs un isweejis: Ernsts Plātes.
 Atbildige rebaktori:
 Dr. phil. Arnolds Plātes, Dr. philos. P. Sāltis.
 Schim numuram eet kā sewischs peelikums lihds J. A. Neimana labibas, sehllu un mittu leeltirgotawas prospekts.

Janos, isglahbtoš zilweks, ar 1500 rbl. gada cenahumu un lapitalu, wehlās preeschanas dehl ar damu, ne wezatu tā 24 gab, farafstites. Isglahbtos damas ar nopetnam domam teel luhstas wehtules adrefet: Леопольд, предвзятелю кредит. ругам Ан. А. О. 023732.

Ažu ahrstis
Dr. med. L. Blumenthal,
 Dšrnawu eelā Nr. 79,
 Terbatas celas suhri,
 peenem aikal ažu slimneeku fatru deenu no 9—11 p. reechā puhrā, un no 5—6 p. p. svehdeenas un svehhtu deenas titai preeschpuudeenas.

Dr. S. Gliazstamm,
 spezialists preechā anšu, kalla (aifsmatuma) un deguna slimības, peenem slimneeku no pulst. 9—12 un 4—6, Rigā, Pauluschi eelā Nr. 17.
 Slimneekuš usnemu ari famā klinitā.

Ahdas un faunuma slimības
 peenemu no 9—1 un no 6—1/2, 9 Wainu eelā 31, 1 trep.

Dr. J. Machtus,
 prakt. ahrstis.
 Dshwoju tagad Rigā, Kalku eelā Nr. 11 un peenemu sobu slimneekuš fatru deenu no pulst. 10—1 puddeenā un no pulst. 3—8 peh3 puhrā.

Schnitu simechšanas un schuhshšanas skola
 (preechā damam un lungeem).
 Rigā, leelā Newas eelā Nr. 27.
 Pamatigi emahja abtrā laikā, statot peh3 mahzku spehas, mehra nemshanu, schnitu simechšanu, peegreeshanu un schuhshšanas mahzku des uprowes, peh3 godalgotām Parises un Berlīnes sin. sistēmām, par toti mehreneu malfu (sahtot no 5 rbl.). Par treemu mahzibu teel galwois un turfu beiguscham ishdou diplomu.
 Mahzelles peenemu idceenas, uš wehleschonos ari dshwolkli. Runas fundas no pulst. 9—5 deenā.
 Dams emahja ari wifaddo smalfos rohdarhās.
 Sw. Peterburgā diplometa schnitu simechšanas skolotaja **E. Seidman.**

Ažu slimneekus
 peenem fatru deenu no p. 9—12 un no 4—7 Rungu eelā Nr. 29, 2 trep.

Ažu ahrstis
Dr. med. E. Heymann.
 Slimneekuš usnemu ari mahjā (dshwolkli).

Dantists Leo Schawlow.
Gobu ahrstis
Hugo Gottlieb
 peenem idceenas no pulst. 9—12 un 1/2—5/2 Kalku eelā Nr. 35, Kauf-celas suhri.

Duhru un Stuhru muishas
 pagasta walde, Lufuma aprinki, usajizina scha pagasta wihreeshu lahrtas lozklus, dshmuschus no 1. oktobra 1877. g. lihds 1. oktobrim 1878. g., tureem 1899. g. jahpilda laestlawisa, usdot schai pagasta waldei wehlalāis lihds 1. aprilim sch. g. fawus samittijas sashawus cerastischanaš cefaulschanas sarahšā par 1899. g. Bljhd. Stuhru pag. namā, 25. febr. 1899. g. Pag. wezalaš: J. Chkis. Kaitweidš: K. Stumpe.

Dahrja rihkus,
 wahju (Dittmara) Amerikas un angļu fabrikatu peedahwā bagatigā iswehle, wairumā un masās dalās
J. Redicha
 Angļu magasina Rigā.
 Ahtrturš reform: peegreesumā!
 Ašonās deenas pilnigi isglahto schnitu simechšanu, mehra nemshanaš un peegreeshanaš peh3 jaunahās Wihues metodes (Blach sistema). Peh3 mahzibas laika ishdou no Waldebis atkantu aplesibu. Wenigi pee
Alides Bach,
 Rigā, masā Minsterejas eelā Nr. 1, dš. 3.

Agenstaina privat-klinika, Rigā.
 Baloschu un Swanu celas suhri.
 Slimneekuš peenem idceenas no pulst. 1—3.
 (Rattiseichuras un gutas.)
 Geshchēdas slimības } fatru deenu no
 Airurgischās " } pulst. 1/2—3.
 Behrna " }
 Serweeshu " } fatru deenu no 1/2—1/3.
 Ahdas un wenerischās slimības fatru deenu no 1—3.
 Ažu slimības, Kalla, deguna un anšu } fatru deenu
 slimības } no pulst. 1
 Gobu un mutes slimības } lihds 3.
 (sobu plombešana un mahz-sistū sobu celischana)

Strihwera palihgs
 war tuhlt weetu peenem pee Lubanas pagasta strihwera. Peerastu ni zaur raltu cefubtami wihdrihšā laikā zaur Stutmanem.
 Strihweris Blums Lubanā.
 Peenemu seera un sweestneezibas mahzklus. Lumafas sinas pee feerueela J. Osolina, w. im. Гренцтал, чр. Баускь.
 Warlanu meestinā, Witebskas gubernā, nomiruschā aptelara Leopolda Dogemana apteetis teel pahrdots. Personigi, waj ar raltieem, jagreeshas pee apteela ihpashneezes Г-ж А. Гароман, почт. отл. Варяланы, Витебской губернии.

Skujenes
 pagasta walde zaur scho dara sinamu pagasta noboltu malfatajem, la par 1899. g. papildu nobolku jamaltā latram malfatajam 40 lap. preechā pagasta ahdā un pareestijigem beš tam preechā skolam 34 pag., kas labrabtigi nomalfajoms lihds 1. aprilim 1899. g.; tā tad noboltu leelum par 1899. g. ar agral ishtoteem: luteristijigem 4 rbl. 60 lap. un pareestijigem 2 rbl. 94 lap. Personigi malfajumi isdarām trešdeenas un sestdeenas. Teem, kas nobolts pa pastu suhta, japeceel 2 rubli peh3 no Waldebis apstiprinata weeteeku pulsa spereema par brautumu uš pasta kantorī peh3 naudās paltecs.
 Stujenē, 3. martā 1899. g.
 Pag. wezalaš: N. Ruben. Nr. 1144. Kaitweidš: K. Lahzio.

Sch. Levy, Rigā,
 Nr. 7, Terbatas eelā Nr. 7,
 peedahwā bagatigā iswehle par lehtam zenam uš galwoichanu: Kabatas, seenas un modinataju pulstienus, regulatorus, kehdes, brelufus, selta, sudraba un alfenida prezest u. t. t.
 Islajojumus isdara ahtri, apsinigi un uš galwoichanu.

Ažu slimneekus
 peenemu fatru deenu no pulst. 9—12 un no 3 1/2—5 1/2, Rigā, Kauf- un Kramer celu suhri Nr. 2. Slimneeki war tapt ari usnemti manā klinitā.
 Ažu ahrstis N. Cahu.

Mahlpils
 pagasta walde zaur scho usajizina wifus pee schi pagasta weederigus jaunelus, kuri dshmuschi tai laikā no 1. oktobra 1877. g. lihds 1. oktobrim 1878. g. cerastes pee weeteeku pulsa fapulzes sch. g. 22. martā pulst. 10 no rihā un usdot shtas sinas par samittijas sashawu, fawu isglahbtu, darboschonos, dshwewes weetu u. t. pr. jeh ari tadās sinas peenest pagasta waldei ne wehlā tā lihds 1. aprilim sch. g. preechā rehtitu cefaulschanas listes sashahschanas. — Tai pašā deenā weeteeku pulsa fapulze apstreebis par palihbtu preechā pagasta nespehneefem, lambeht ter, tam tadā palihbtiba buhtu wajadšga, teel usajizinat cerastes pee weeteeku pulsa augschminētā deenā, t. i. 22. martā sch. g. wehlāi peeteitli luhgumi netils eewehroti.
 Mahlpils pag. walde, 25. februari 1899. g.
 Pag. wezalaš: N. Kreil. Strihweris: E. Matsch.

Junprawas
 pagasta walde, Rigas aprinki, zaur scho usajizina wifus sba pagasta weederigus jaunelus, kuri dshmuschi no 1. oktobra 1877. g. lihds 1. oktobrim 1878. g. wehlalāis lihds 16. martam sch. g. peenest schai waldei samittijas lozkelu wezuma simeš un zitus sashahschanas rullu sashahschanaš waja-dšigos dokumentus.
 Junprawas pag. walde, 20. februari 1899. g.
 Pagasta wezalaš: W. Warqa. Strihweris: P. Witmann.

Rigas schnitu simechšanas skola
 preechā tungu garderobem Suworowa eelā Nr. 100.
 Teoretiska un praktiska schnitu simechšanas mahziba peh3 jaunahās sistemas preechā ziwillimreju un uniformu uswalkeem uš galwoichanas labi peeguļscham. Mahzibas laika 12 rbl. Pee pashleschanas wajadšga par turfu: drebhneefem 25—30 r. Teem, kas nam drebhneeki, 70 rbl. Mahzelli war peecelites ih deenas no pulst. 8—10 rihā un 7—9 walarā.
 Peh3nobeigtas mahzibas mahzelli dabon diplomus.

Poliklinika
 ahdas un dshumma slimības, starp jitu, ismellechana ar elektristu apgaismošanu un ahrsteschana ar elektrizitati.
 Rigā, Schuhnu eelā Nr. 16.
 Slimneekuš peenem fatru deenu no pulst. 12—3 puddeenā. Svehdeenas slimneekuš nepeenem.
 H. Simonsons, estahdi pahrwaldoschis ahrstis.
 Peenemu slimneekuš wenerischās, ahdas un dshumma slimības idceenas no pulstien 8—12 deenā un no 6—9 walarā.
Dr. Kl. Ljuria,
 Rigā, Wehwera eelā Nr. 7, 1 trepī.
 Manā klinika, Agenstaina, usnem slimneekuš no pulst. 1—3.
 Geshchēdas un serweeshu slimības peenem idceenas no pulst. 9—12 rihā un no pulstien 5—6 walarā:
 Suworowa eelā Nr. 10, pretim Wehrmana dahrfam.
Dr. S. Levy,
 prakt. ahrstis.
 Wenerischās (faunuma) un ahdas slimības idceenas no pulst. 6—9 walarā.
 Ahrtseja, plombeju un leetu mahzliquis sobus.
F. Bernsteins, dentists.
 Kalk u eelā 27, masās Wānz-celas suhri.

Nurmischu
 pagasta walde usajizina wifus sba pagasta jaunelus, dshmuschus laikmetā no 1. oktobra 1877. g. lihds 1. oktobrim 1878. g., peenest wehlalāis lihds 24. martam sch. g. Nurmischu pagasta waldei wezuma simeš par samittijas sashawu, apleschibas, turas dota teelbu uš atweelinajumu fara deenā un zitus dokumentus dehl eeweschanas 1899. g. cefaulschanas rullās.
 Pagasta wezalaš: P. Kasaf. Strihweris: J. Wihstols.
 100 faines
 dāschadu suu bites lehti pahrdot J. Lintmans Weeschamuisch, чр. Karopu. Uš wehleschonos peehutu zenu rābitaju.

Peterneeku pagasta walde,
 Dobeles aprinki, usajizina wifus schi pagasta weederigus 1877. gada peh3 30. septembra un 1878. gada preechā 1. oktobra dshmuschus wihreeshu lahrtas lozklus, tureem schini 1899. gada jahpilda fara klausiba, wihwehlalāis lihds 20. martam sch. g. usdot simešes pagasta waldei fawu gimenes sashawu dehl eerastischanas fara klausibas cefaulschanas sarahšā par 1899. gadu.
 Peterneeku pag. namā, 25. februari 1899. g.
 Pagasta wezalaš: P. Keepa. Strihweris: A. Wehrnisch.

Sludinajums.
 Ras-Stranpes pagasta walde, Balmeeras aprinki, usajizina wifus jaunelus, kuri dshmuschi laikmetā no 1. oktobra 1877. gada lihds 1. oktobrim 1878. gada, peenest neitrubzigi lihds 15. martam schai pagasta waldei aplesibu par samittijas sashawu un zitu preechā cefaulschanas listu sashahschanas wajadšgas sinas.
 Ras-Stranpe, 16. februari 1899. g.
 Pag. wezalaš: W. Reinard. Strihweris: A. Natneko.

J. Rabinowitschs,
 Glasa eelā Nr. 6,
 sehli peedahwā farkani un balti glāstus krahnēs podus, fasadu medālonus, pagatawotus no ween- un wairaf-krāshainas majolikas.

Praktiska sagreeshanas mahtlas skola drebhneekem, Jelgawā, kungeem un damam.
 Mahzibas turfo sashas fatra mehnescha 1. un 15. deenā. Turfu beiguscham ishdou diplomus. Lumafas sinas luhds peeprast ar wehstili. Sagreeshanas mahtlas skolotajs
Rudolfs Presdinsky,
 4 Jelgawā, Reelalā eelā Nr. 24.
Ahtas Kraines bites,
 ar labi apwāstlotu lehnineeni, faimi un preem, eewetomas uš 10 rābitšneem 245 m/m. × 185 m/m.; faine malfā 12 rbl. Pee pashleschanas wajadšga par turfu: drebhneefem 25—30 r. Teem, kas nam drebhneeki, 70 rbl. Mahzelli war peecelites ih deenas no pulst. 8—10 rihā un 7—9 walarā.
 Peh3nobeigtas mahzibas mahzelli dabon diplomus.
Emil Lorenzsonn,
 senat Inlins Linde, Rigā, Kalku eelā Nr. 36.
Rugu mašti,
 123 gabali dāschaba leeluma, dabujami arween peh3 ihwehles Wēz. Wihgrawi. N. Ferle tungu buhwetawas plozi, peetwailonu peestahntes.

Heinrich Kiepel,
 Berlīnes drebhneeku akadēmijas beedris.